

VADEMECUM

1. Bevezetés

- 1.1 Mi a Vademecum a célja?
- 1.2 Mi a szinodalitás? A szinódus háttere
- 1.3 Mi a célja ennek a szinódusnak? A szinódusi folyamat célkitűzései
- 1.4 E szinódus témája: egy szinodális egyház felé: Közösség, részvétel és misszió
- 1.5 Tapasztalatok helyi szinten

2. A szinódusi folyamat alapelvei

- 2.1 Ki vehet részt?
- 2.2 Egy valóban szinódusi folyamat: meghallgatás, megkülönböztetés és részvétel
- 2.3 A szinódusi folyamatban való részvételhez szükséges attitűdök
- 2.4 A buktatók elkerülése

3. A szinódusi folyamat

- 3.1 Az egyházmegyei szakasz
- 3.2 A püspöki konferenciák és a keleti egyházak szinódusainak szerepe
- 3.3 A kontinens szakasza
- 3.4 A püspöki szinódus közgyűlése

4. A szinódusi út lebonyolítása az egyházmegyékben

- 4.1. Az egyházmegyei szakaszban előirányzottak összefoglalása
- 4.2 A püspök szerepe a szinódusi folyamat során
- 4.3 A papok és diakónusok szerepe
- 4.4 Az útiterv (minta lépések az egyházmegyei szakaszhoz)
- 4.5 A szinódusi folyamat alapvető összetevői

5. Útmutatás a szinódusi folyamat megszervezéséhez

- 5.1 Az egyházmegyei szinódusi folyamat módszertana
- 5.2 A szinódusi folyamat informális dimenziója
- 5.3 A konzultáció fő kérdései

A hála szava

Megjegyzés: Ezt a Vademecumot az egyetemes Katolikus Egyháznak szánjuk. Ezért a „helyi egyház” kifejezés felcserélhető: egy egyházmegyére, egy eparchiára, egy ordinariátusra vagy bármely, ezzel egyenértékű egyházi szervezeti egységre. Hasonlóképpen, ahol a *Vademecum* a „püspöki konferencia” kifejezést használja, az az egyes *sui iuris* egyházak megfelelő szinódusi intézményének felel meg.

FÜGGELÉKEK

(A) Az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)/és team

- a. az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)/team szerepe és felelősségi köre
- b. az egyházmegyei kapcsolattartó(k) tulajdonságai

(B) Javasolt útmutató a szinódusi konzultációs ülés megszervezéséhez

(C) Egyházmegyei szinódust megelőző találkozó

- a. bevezetés
- b. célok
- c. résztvevők
- d. napirend és forma
- e. online vagy hibrid szinódusi ülések (e-szinódusi ülések) lebonyolításának lehetősége
- f. a fiatalok szerepe az online vagy hibrid üléseken (e-szinódusi ülések)

(D) Az egyházmegyei szintézis előkészítése

- a. milyen jellegű visszajelzések/válaszok elváltak az egyházmegyei szintézisben? A szinódusi tapasztalat eredményének és sokféleségének továbbadása
- b. javasolt kérdések az egyházmegyei szintézis lebonyolításához
- c. az egyházmegyei szintézis eredményeinek megvalósítása a részegyházban.

SEGÍTSÉG A SZINÓDUSI FOLYAMAT MEGSZERVEZÉSÉHEZ

I. Fogalomtár

II. Konzultációs kérdések a szinódusi folyamat lebonyolításához

III. Különböző csoportok bevonása a szinódusi folyamatba

IV. Irányelvek és javaslatok a helyi szint meghallgatáshoz

V. Bibliai források

VI. Liturgikus források

VII. Kivonatok a vonatkozó egyházi dokumentumokból

VIII. A konszenzus jelentése a szinódusi folyamatban

Szinódusi GYIK (Gyakran Ismételt Kérdések)

Rövidítések

DV - II. Vatikáni Zsinat Dei Verbum konstitúció (1965. november 18.)

EC - Ferenc pápa Episcopalis Communio apostoli konstitúciója (2018. szeptember 15.)

FT - Ferenc pápa, Fratelli Tutti enciklikája (2020. október 3.)

GS - II. Vatikáni Zsinat, Gaudium et spes konstitúció (1965. december 7.)

ITC, Syn - Nemzetközi Teológiai Bizottság, Szinodalitás az egyház életében és küldetésében (2018. március 2.)

LG - II. Vatikáni Zsinat, Lumen gentium dogmatikai konstitúció (1964. november 21.)

PD előkészítő dokumentum

RM - II. János Pál pápa, Redemptoris Missio enciklika (1990. december 7.)

1. Bevezetés

1.1 Mi a Vademecum célja?

Ez a Vademecum olyan kézikönyv, amely az előkészítő dokumentumot a szinódusi út szolgálatában kíséri. A két dokumentum kiegészíti egymást, és együtt kell olvasni őket. A Vademecum elsősorban az egyházmegyei püspök által kijelölt egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)nek (vagy csapatnak) nyújt gyakorlati támogatást Isten népének felkészítéséhez és összegyűjtéséhez, hogy az hangot adhasson tapasztalatainak a helyi egyházban. Ez a minden hívőhöz intézett világméretű meghívás a Püspöki Szinódus XVI. rendes közgyűlésének első szakasza, amelynek a témája: „A szinódusi egyházért: közösség, részvétel és misszió”.

Ferenc pápa a helyi szintű meghallgatás és párbeszéd lehetőségének megteremtésével arra hívja az egyházat, hogy fedezze fel újra mélyen zsinati jellegét. Az egyház szinodális gyökereinek újrafelfedezése magában foglalja azt a folyamatot, amelynek során alázatosan együtt tanuljuk meg, hogy Isten hogyan hív minket, hogy hogyan éljünk egyházként a harmadik évezredben.

Ezt a kézikönyvet nem szabálykönyvként, hanem útmutatóként ajánljuk a részegyházak erőfeszítéseinek támogatására. Azokat, akik helyi szinten a meghallgatás és a párbeszéd folyamatának megszervezéséért felelősek, arra bátorítjuk, hogy legyenek figyelemmel saját kultúrájukra és környezetükre, erőforrásaikra és korlátaikra, és egyházmegyéjük püspökének útmutatásával mérlegeljék, hogyan valósítsák meg ezt az egyházmegyei szinódusi szakaszt. Arra bátorítunk titeket, hogy merítsetek hasznos ötleteket ebből az útmutatóból, de a saját helyi körülményeiket is tekintsétek kiindulópontnak. A szinódusi folyamat megvalósulásának érdekében új és kreatív utakat lehet találni a plébániák és egyházmegyék közötti együttműködésben. Ezt a szinódusi folyamatot nem szabad olyan nyomasztó tehernek tekinteni, amely versenyez a helyi lelkipásztorkodás feladataival, hanem inkább egy lehetőség arra, hogy elősegítsük az egyes helyi egyházak szinódusi és lelkipásztori megtérését, hogy az gyümölcsözőbb legyen.

Számos régió már kialakított folyamatokat a hívekkel való kapcsolatfelvétel érdekében, a plébániák, a lelkeségi mozgalmak és egyházmegyék szintjén. Tudatában vagyunk annak, hogy számos olyan ország van, ahol a helyi egyház saját szinódusi dialógust kezdeményezett, beleértve a latin-amerikai és karibi egyházak gyűlését, az ausztráliai egyetemes szinódust, valamint a németországi és írországi szinódusi utakat. Emellett számos egyházmegyei szinódusra került sor szerte a világon, köztük több olyanra is, amely jelenleg is folyamatban van. Ezek a régiók és egyházmegyék arra kaptak meghívást, hogy kreatívan egyesítsék a már folyamatban lévő szinódusi folyamatokat a jelenlegi szinódus szakaszaival, amely az egész egyházban zajlik. Bizonyos más régiók számára e szinódusi folyamat tapasztalata új és feltérképezetlen terület. Szándékunk az, hogy a jelen *Vademecum* által kínált források hasznos eszközöket nyújtsanak mindenki számára azáltal, hogy jó és gyümölcsöző gyakorlatokat ajánlanak, amelyeket közös utunk során alkalmazni tudunk. E kézikönyv mellett a Vademecum tartalmaz:

- a) online liturgikus, bibliai és imaforrásokat, valamint
- b) részletesebb módszertani javaslatokat és eszközöket
- c) példákat a közelmúltbeli szinódusi gyakorlatokból és
- d) a szinódusi folyamathoz kapcsolódó fogalmak glosszáriumát.

Különösen fontos, hogy ez a meghallgatási folyamat olyan spirituális környezetben történjen, amely támogatja a megosztásra és a meghallgatásra való nyitottságot. Ezért arra bátorítunk benneteket, hogy a szinódusi folyamat helyi tapasztalatait a Szentírás, a liturgián és az imádságban való elmélkedésben gyökereztesse. Ily módon az egymásra figyelés útja a Szentlélek hangjának megkülönböztetésének hiteles megtapasztalásává válhat. A hiteles megkülönböztetés ott válik lehetővé, ahol a kölcsönös bizalom, a közös hit és a közös cél szellemében kerül idő az elmélyült elmélkedésre.

Az előkészítő dokumentum emlékeztet bennünket arra a környezetre is, amelyben ez a szinódus lefolytatásra kerül: globális világjárvány, helyi és nemzetközi konfliktusok, az erősödő éghajlatváltozás, a migráció, az igazságtalanság különböző formái, rasszizmus, erőszak, üldözések, az emberi családon belül növekvő egyenlőtlenségek, hogy csak néhányat említsünk. Az egyházban emellett a közvetlen környezetet a kiskorúak és a kiszolgáltatott emberek terhére „elkövetett szexuális visszaélések, a hatalommal való visszaélés, amelyet jelentős számban klerikusok és megszentelt személyek követtek el” is jellemzik. Mindezek alapján az Egyház és a világ életében döntő pillanathoz érkeztünk. A COVID-19 világjárvány felerősítette (felrobbantotta) a már meglévő egyenlőtlenségeket. Ugyanakkor a globális válság felélesztette bennünk azt az érzést, hogy mindannyian egy hajóban evezünk, és hogy „egy ember problémái mindnek problémái” (FT, 32). A COVID-19 világjárvány adta kontextus minden bizonnyal hatással lesz a szinódusi folyamat lefolyására is. Ez a globális világjárvány valódi logisztikai kihívásokat okoz, de egyben lehetőséget is kínál az Egyház megújulására az emberi történelem e kritikus időszakában, amikor sok helyi egyháznak a jövő útját illetően számos különböző kérdéssel kell szembenéznie.

Ebben a kontextusban a szinodalitás azt az utat jelenti, amely által az Egyház a Szentlélek működése által megújulhat, együtt figyelmesen hallgatva azt, hogy Isten mit akar népével tudatni. Ez a közös út azonban nemcsak mélyebben egyesít bennünket egymással mint Isten népét, hanem arra is indít minket, hogy küldetésünket olyan prófétai tanúságtételként folytassuk, amely az egész emberi családot felöleli, más felekezethez tartozó és más hitbeli hagyományokkal rendelkező keresztény testvéreinkkel együtt.

1.2. Mit jelent a szinodalitás? A szinódus háttere

Ferenc pápa a szinódus összehívásával arra hívja az egész egyházat, hogy egy olyan témáról elmélkedjen, amely az Egyház élete és küldetése szempontjából meghatározó: „Épp a szinodalitásnak ezt az útját várja Isten a harmadik évezred Egyházától.” Az egyháznak a II. Vatikáni zsinat által elindított megújulása nyomán ez a közös út egyszerre ajándék és feladat. Az eddig megtett út közös végiggondolásával az Egyház tagjai a Szentlélek vezetése alatt egymás tapasztalataiból és nézőpontjaiból tanulhatnak (PD, 1). Isten Igéjétől megvilágosodva és az imádságban egyesülve képesek leszünk megkülönböztetni azokat a folyamatokat, amelyekkel Isten akaratát keressük és bejárjuk azokat az utakat, amelyekre Isten hív bennünket egy mélyebb közösség, egy mélyebb részvétel és a világban való küldetésünk teljesítésére való nagyobb nyitottság felé. A Nemzetközi Teológiai Bizottság (ITC) ekként írja le a szinodalitást: „A „szinódus” egy ősi és tiszteletre méltó szó az Egyház hagyományában, amely a Kinyilatkoztatás legmélyebb témáiból merít [...] Azt az utat jelzi, amelyet Isten népe együtt jár. Egyaránt utal az Úr Jézusra, aki úgy határozza meg magát, mint „az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6), és arra, hogy a keresztényeket, az Ő követőit eredetileg „az Út követőinek” nevezték (vö. ApCsel 9,2; 19,9.23; 22,4; 24,14.22). A szinodalitás mindenekelőtt azt a sajátos *stílust* jelöli, amely az Egyház életét és küldetését jellemzi, kifejezve az Egyháznak, mint Isten népének természetét, amely együtt vándorol és közösségbe gyűlik, amelyet az Úr Jézus hívott egybe a Szentlélek erejével, hogy hirdesse az evangéliumot. A szinodalitásnak az Egyház hétköznapi életvitelében és munkájában is meg kell nyilvánulnia.”

Ebben az értelemben a szinodalitás lehetővé teszi, hogy Isten egész népe együtt haladjon előre, hallgatva a Szentlélekre és Isten Igéjére, azért, hogy részt vegyen az Egyház küldetésében abban a közösségben, amelyet Krisztus hoz létre közöttünk. Végző soron az együtt járás ezen útja a leghatékonyabb módja annak, hogy az Egyháznak, mint Isten zárandok és missziós népének a természete megnyilvánuljon és a gyakorlatban is megvalósuljon (PD, 1).

Isten egész népe a keresztség által közös méltóságban és hivatásban osztozik. Keresztségünk alapján mindannyian arra vagyunk hivatottak, hogy aktív részesei legyünk az Egyház életének. A plébániákon, keresztény kisközösségekben, laikus mozgalmakban, vallási közösségekben és a

közösség más formáiban, nők és férfiak, fiatalok és idősek, mindannyian meghívást kapunk arra, hogy meghalljuk egymást, hogy meghalljuk a Szentlélek sugallatait, aki azért jön, hogy emberi erőfeszítéseinket irányítsa, életet és életerőt leheljen az Egyházba, és mélyebb közösségbe vezessen minket a világban való küldetésünk érdekében. Miközben az egyház elindul ezen a szinódusi úton, arra kell törekednünk, hogy a hiteles hallgatás és megkülönböztetés tapasztalataiba merüljünk azon az úton, hogy azzá az egyházzá váljunk, aminek Isten hív minket.

1.3. Mi a célja a szinódusnak? A szinódusi folyamat célkitűzései

Az Egyház felismeri, hogy természetének a szinodalitás szerves részét képezi. Az, hogy szinodális egyház vagyunk, az egyetemes szinódusokban, a püspöki szinódusokban, az egyházmegyei szinódusokban és az egyházközségi tanácsokban jut kifejezésre. A „sinodalitás” formáit sokféleképpen tapasztaljuk meg az Egyházban. Mégis a szinodális egyház léte nem korlátozódik a meglévő intézményekre. A szinodalitás valójában nem annyira egy esemény vagy szlogen, sokkal inkább egy stílus és egy létmód, amellyel az Egyház a küldetését a világban beteljesíti. Az Egyház küldetése megköveteli azt, hogy Isten népe együtt induljon útnak, és egymással egyesülve töltsen be minden egyes tag a maga sajátos szerepét. A szinodális egyház közösségben halad előre, hogy tagjainak részvétele révén közös küldetését beteljesítse. E szinódusi folyamat célja nem az, hogy a szinodalitás átmeneti vagy egyszeri megtapasztalását nyújtsa, hanem hogy lehetőséget biztosítson Isten népe számára, hogy együtt mérlegeljék azt, hogy hogyan haladjanak előre azon az úton, amely hosszú távon egy szinodálisabb egyházzá tesz.

A II. Vatikáni zsinat egyik gyümölcse a püspöki szinódus intézménye volt. Bár a püspöki szinódus eddig a püspökök találkozájaként zajlott a pápával és a pápa tekintélye alatt, az Egyház egyre inkább felismeri, hogy a szinodalitás Isten egész népe számára az út. Ezért a szinódusi folyamat már nemcsak a püspökök gyűlése, hanem az összes hívő útja, amelyben minden helyi egyháznak szerves szerepe van. A II. Vatikáni Zsinat újra megerősítette azt az érzést, hogy minden megkeresztelt ember, a hierarchia tagjai és a laikusok egyaránt arra kaptak meghívást, hogy aktív részesei legyenek az Egyház üdvözítő küldetésének (LG, 32-33). A hívek a keresztségben és a bérálásban megkapták a Szentlelket, Krisztus Testének tagjaiként különféle ajándékokkal és karizmákkal vannak felruházva az Egyház megújítására és építésére. Így a pápa és a püspökök tanítói tekintélye a *sensus fideliummal*, Isten népének élő hangjával (vö. *Sensus Fidei az Egyház életében*, 74). párbeszédben van. A szinodális út arra irányul, hogy olyan lelkipásztori döntéseket hozzon, amelyek a lehető legjobban tükrözik az Isten akaratát, és Isten népének élő hangjaként megalapozva azokat (ICT, Syn., 68). Megjegyzendő, hogy a teológusokkal - laikusokkal, felszentelt személyekkel és szerzetesekkel - való együttműködés hasznos támasz lehet abban, hogy tagoltan - artikuláltan jelenjen meg Isten népének hangja, a hit valóságát a megélt tapasztalat alapján kifejezve.

Míg a legutóbbi szinódusok olyan témákat vizsgáltak, mint az új evangelizáció, a család, a fiatalok és az Amazonas, a mostani szinódus magára a szinodalitás témájára összpontosít. A jelenlegi szinódusi folyamatot, amelyre vállalkozunk, egy alapvető kérdés irányítja: **hogyan folyik ma ez az „együtt haladás” a különböző szinteken (a helyi szinttől az egyetemes szintig), ami lehetővé teszi az Egyház számára az evangélium hirdetését, és milyen lépésekre indít minket a Lélek, hogy szinodális egyházként növekedjünk?** (PD, 2)

Ennek fényében a jelenlegi szinódus célja, hogy Isten egész népeként meghallgassuk, mit üzen az Egyháznak a Szentlélek. Ezt úgy tesszük, hogy Isten szavát a Szentírásban és az Egyház élő hagyományában együtt hallgatjuk, majd pedig úgy, hogy meghallgatjuk egymást, és különösen a peremre szorultakat, felismerve az idők jeleit. Valójában az egész szinódusi folyamatnak az a célja, hogy elősegítse a megkülönböztetés, a részvétel és a társfelelősség megélt tapasztalatát, amely során az ajándékok sokfélesége egyesül az Egyház küldetése érdekében a világban.

Ebben az értelemben világos, hogy ennek a szinódusnak nem az a célja, hogy még több dokumentumot állítson elő, hanem sokkal inkább az a célja, hogy arra ösztönözze az embereket, hogy álmódjanak arról az egyházzal, amelyre meghívást kaptunk, hogy az emberek reményeit felvirágoztassa, hogy bizalmat ébresszen, hogy sebeket kössön be, hogy új és mélyebb kapcsolatokat szőjön, hogy tanuljon, hogy hidakat építsen, hogy megvilágosítsa az elméket, felmelegítse a szíveket és újra erőt adjon közös küldetésünkhöz (PD, 32). Így ennek a szinódusi folyamatnak a célja nem csupán egy sor gyakorlat elvégzése, amely elkezdődik és aztán abbamarad, hanem inkább egy olyan utazás, amely hitelesen növekszik a közösség és a küldetés felé, amelynek megélésére Isten hívja az egyházat a harmadik évezredben.

Ez a közös utazás arra hív meg minket, hogy megújítsuk mentalitásunkat és egyházi struktúráinkat, hogy az idők jelenlegi jelei közepette megéljük Isten megszólítását az Egyház számára. Isten egész népének meghallgatása az Egyházat abban fogja segíteni, hogy olyan lelkipásztori döntéseket hozzon, amelyek a legjobban megfelelnek Isten akaratának (ITC, Syn., 68) A végső perspektíva, amely az Egyház e szinódusi útját meghatározza pedig az Isten és az emberiség párbeszédének szolgálata (DV, 2) és az Isten országa felé vezető közös út (vö. LG, 9; RM, 20). Végül ez a szinodális folyamat egy olyan Egyház felé törekszik, amely gyümölcsözőbben szolgálja a mennyek országának eljövését.

1.4. A szinódus témája, a szinodális Egyházért: közösség, részvétel és küldetés

A püspöki szinódus intézményének 50. évfordulója alkalmából 2015 októberében tartott ünnepségen Ferenc pápa kijelentette, hogy „a világ, amelyben élünk, és amelyet szeretni és szolgálni vagyunk hivatottak, még ellentmondásai ellenére is, megköveteli, hogy az Egyház erősítse az együttműködést küldetésének minden területén”. Ez a felhívás az Egyház küldetésében való együttműködésre Isten egész népéhez szól. Ferenc pápa világossá tette ezt, amikor közvetlen megszólítást intézett Isten népéhez, hogy járuljon hozzá az Egyház gyógyulásra irányuló erőfeszítéseivel: „minden megkereszteltnek éreznie kell, hogy részt vesz az egyházi és társadalmi változásban, amelyre oly nagy szükségünk van. Ez a változás személyes és közösségi megtérést kíván, amely arra készíti, hogy úgy lássuk a dolgokat, ahogyan az Úr látja”. Ferenc pápa 2021 áprilisában kezdeményezte Isten népének szinódusi útját, amely minden helyi egyházban 2021. októberében megkezdődik, és 2023 októberében a püspöki szinódus nagygyűlésén csúcspontot ér el.

KULCSSZAVAK A SZINÓDUSI FOLYAMAT ÉRTELMEZÉSÉHEZ

A szinódus témája: „Egy szinódusi egyházért: a szinódus: Közösség, részvétel és misszió”. A három dimenzió tehát a közösség, a részvétel és a misszió, amelyek mélyen összefüggnek egymással és a szinodális egyház létfontosságú pillérei. Nincs hierarchia közöttük, inkább mindegyik gazdagítja és irányítja a másikat. A három dimenzió között dinamikus kapcsolat van és a célokat mindhárom szem előtt tartva kell megfogalmazni.

Közösség: Isten kegyelmes akarata összegyűjt bennünket, mint egy hitben élő különböző népeket szövetsége által, amelyet felajánl népének. A közösség, amelyben osztozunk, legmélyebb gyökereit a Szentháromság szeretetében és egységében találja meg. Krisztus az, aki kiengesztel bennünket az Atyával és a Szentlélekben egyesít egymással bennünket. Együtt inspirál minket Isten Igéjének hallgatása, az Egyház élő hagyománya, és a közös *sensus fidei*, amelyet osztunk. Mindannyiunknak szerepe van abban, hogy megkülönböztessük és megéljük Isten meghívását.

Részvétel: Felhívás mindazok részvételére, akik Isten népéhez tartoznak - laikusok, felszentelt személyek és szerzetesek -, hogy vegyenek részt az egymásra való mély és tiszteletteljes odafigyelés gyakorlatában. Ez a hallgatás számunkra teret ad arra, hogy együtt hallgassuk a Szentlelket, és irányítja a harmadik évezred Egyházára vonatkozó törekvéseinket. A részvétel azon alapul, hogy minden hívő alkalmas és meghívást kapott arra, hogy a Szentlélektől nyert ajándékok

révén egymás szolgálatára legyen. Egy szinodális egyházban az egész közösség, tagjainak szabad és gazdag sokféleségében arra hivatott, hogy együtt imádkozzon, hallgasson, értelmezzen, párbeszédet folytasson, megkülönböztessen és tanácsot adjon, hogy olyan lelkipásztori döntést hozzon, amely a lehető legjobban megfelel az Isten akaratának (ICT, Syn., 67-68). Valódi erőfeszítéseket kell tenni a perifériára szorultak vagy magukat kirekesztettnek érző emberek befogadása érdekében.

Küldetés: Az egyház evangelizálásért létezik. Soha nem lehetünk önmagunk középpontjában. Küldetésünk az, hogy tanúságot tegyünk Isten szeretetéről az egész emberi család körében. Ennek a szinodális folyamatnak mélyen missziós dimenziója van. Célja, hogy az Egyház jobban tanúságot tudjon tenni az evangéliumról, különösen azokkal az emberekkel együtt, akik világunk spirituális, társadalmi, gazdasági, politikai, földrajzi és egzisztenciális perifériáin élnek. Ily módon a szinodalitás egy olyan út, amelyen keresztül az Egyház gyümölcsözőbben teljesítheti evangelizációs küldetését a világban, kovászként Isten országa eljövételének szolgálatában.

1.5 Helyi szintű tapasztalatok

A szinodusi folyamat első szakasza a helyi egyházakban zajló meghallgatás szakasza. A 2021. október 9-én, szombaton Rómában tartott nyitóünnepséget követően 2021. október 17-én, vasárnap kezdődik a szinodus egyházmegyei szakasza. A szinodusi út kezdeti szakaszának megkönnyítése érdekében a püspöki szinodus főtitkára, Mario Grech bíboros 2021 májusában minden püspöknek írt egy levelet, amelyben felkérte őket, hogy jelöljenek ki egy kapcsolattartó személyt vagy csapatot a helyi meghallgatási szakasz vezetésére. Ez a személy vagy csapat lesz egyben az egyházmegye és a plébániák, valamint az egyházmegyék és a püspöki konferencia közötti összekötő is. A helyi egyházakat arra kéri, hogy válaszaikat juttassák el a püspöki konferenciájuknak, hogy az ötletek összesítése a 2022. áprilisi határidő előtt megtörténhessen. Ily módon a püspöki konferenciák és a keleti egyházak szinodusai szintézist nyújthatnak a püspöki szinodusnak. Majd ezt az anyagot összegezzük, amely két munkadokumentum (Instrumentum Laboris néven ismert) megírásának alapjául szolgál. Végül a püspöki szinodus közgyűlésére 2023 októberében Rómában kerül sor.

Amint az előkészítő dokumentumban (31. sz.) szerepel:

A szinodusi út első szakaszának célja egy széleskörű konzultációs folyamat előmozdítása annak érdekében, hogy összegyűjtse a megélt szinodalitás tapasztalatainak gazdagságát, annak különböző árnyalataiban és szempontjaiban, bevonva a [helyi] egyházak lelkipásztorait és híveit a legkülönbözőbb szinten, a sajátos helyi realitásoknak megfelelő legmegfelelőbb eszközökkel: A püspök által koordinált konzultáció „a [helyi] egyházak papjaihoz, diakónusaihoz és laikusaihoz szól, egyéneket és társulásokat egyaránt szem előtt tartva és nem hagyva figyelmen kívül azt az értékes hozzájárulást sem, amelyet a megszentelt férfiak és nők nyújthatnak” (EK, 7). Külön kéri a [helyi] egyházak részvételi szerveinek hozzájárulását, különösen a Papi Szenátus és a Tanácsosok testületének közreműködését, amelyekből „egy szinodális egyház [valóban] elkezdhet formát ölteni.” Ugyanilyen értékes lesz más egyházi egységek hozzájárulása is, amelyeknek az előkészítő dokumentumot [és ezt a Vademecumot] elküldik, valamint azoké, akik közvetlenül kívánják elküldeni saját hozzászólásaikat. Végül alapvető fontosságú lesz, hogy a szegények és kirekesztettek hangja is helyet kapjon, és ne csak azoké, akiknek valamilyen szerepük vagy felelősségük van a [helyi] egyházakban.

A vallási közösségeket, a laikus mozgalmakat, a hívek egyesületeit és más egyházi csoportokat arra bátorítjuk, hogy a helyi egyházak keretében vegyenek részt a szinodusi folyamatban. Ugyanakkor számukra, valamint minden olyan csoport vagy egyén számára, akinek erre helyi szinten nincs lehetősége, lehetőség van arra is, hogy közvetlenül a Főtitkársághoz folyamodjanak javaslataikkal, ahogyan azt az Episcopalis Communio (6. cikk az Isten népe konzultációjáról) kimondja:

§1. Az Isten Népevel történő konzultáció a részegyházakban a pátriárkák és a nagyérsekségek püspöki szinódusain, a hierarchák tanácskozásain és a *sui iuris* egyházak hierarcháinak gyűlésein, valamint a püspöki konferenciákon keresztül történik. Minden egyes részegyházban a püspökök az Isten népével való konzultációt a törvény által előírt részvételi szervek igénybevételeivel végzik, nem zárva ki más, általuk megfelelőnek ítélt módszereket.

§2. Az Egyesületek, a Szövetségek, valamint a megszentelt élet intézményeinek és az apostoli élet társaságainak férfi és női konferenciái konzultálnak nagyobb előjárókkal, akik a maguk részéről a saját tanácsaikhoz és a szóban forgó intézmények és társaságok más tagjaihoz fordulhatnak.

§3. Ugyanígy a laikus hívek Szentszék által elismert egyesületei is konzultálnak saját tagjaikkal. §4. A Római Kúria dikasztériumai felajánlják segítségüket, figyelembe véve sajátos hatáskörüket.

§5. A Szinódus Főtitkársága meghatározhatja az Isten népe konzultációjának egyéb formáit.

Az egyes meghallgatási szakaszok a helyi körülményekhez igazodnak. A távoli, korlátozott internet-hozzáféréssel rendelkező közösségekben élők valószínűleg másképp vesznek részt a meghallgatásban, mint a városi környezetben élők. A jelenleg a COVID-19 világjárvány sújtotta közösségek valószínűleg más párbeszédet és meghallgatási lehetőségeket fognak biztosítani, mint azok, ahol a gyógyultak aránya magasabb. A helyi körülményektől függetlenül az egyházmegyei kapcsolattartó(ka)t arra ösztönözzük, hogy a **maximális megszólításra és részvételre** összpontosítsanak, és a lehető legtöbb ember bevonására törekedjenek, **különösen a periférián élők tekintetében, akiket gyakran kirekesztenek és elfelejtnek**. A lehető legszélesebb körű részvétel ösztönzése segít abban, hogy az egyházmegyék, a püspöki konferenciák és az egyetemes Egyház szintjén megfogalmazott szintézisek visszatükrözzék Isten népének valódi helyzetét és megélt tapasztalatait. Mivel Isten népének ez az elköteleződése alapvető, és sokak számára első ízű izéltje a szinodalitás tapasztalatából, lényeges, hogy valamennyi helyi meghallgatási gyakorlatot a közösség, a részvétel és a küldetés elvei vezéreljenek, amelyek ezt a szinódusi utat inspirálják.

A szinódusi folyamat helyi szinten történő kibontakozásának tükröznie kell:

- **Megkülönböztetés** a meghallgatáson által, hogy a Szentlélek vezetésének teret biztosítsunk.

- **Hozzáférhetőség**, annak érdekében, hogy minél többen részt vehessenek, függetlenül a lakóhelytől, nyelvtől, képzettségtől, társadalmi-gazdasági helyzettől, képességektől/fogyatékosságtól és anyagi forrásoktól.

- **Kulturális tudatosság** a helyi közösségek sokszínűségének tiszteletben tartása és elfogadása érdekében.

- **Befogadás**, minden erőfeszítést megtenni azok bevonása érdekében, akik kirekesztettek vagy peremre szorultnak érzik magukat.

- **Partnerség** egy társfelelős egyház modellje alapján.

- Minden résztvevő jogainak, méltóságának és véleményének **tiszteletben** tartása.

- **Pontos elemzések**, amelyek valóban visszaadják a válasz kritikus és elismerő perspektíváit, beleértve a kisebbségi véleményeket is.

- **Átláthatóság**, amely biztosítja, hogy a meghívás, a bevonás és a hozzájárulások összesítése világos és jól kommunikált legyen.

- **Méltányosság**, annak biztosítása, hogy a meghallgatási folyamat során minden személyt ugyanúgy kezeljenek és hogy minden hangot megfelelően meghallgassanak.

Az egyházmegyei kapcsolattartó(ka)t arra bátorítjuk, hogy a helyi kontextusban megélt egyházi tapasztalatok gazdagságából merítsenek. Az egyházmegyei szakasz során hasznos szem előtt tartani a szinódusi folyamat alapelveit és azt, hogy a kommunikációnak némi struktúrára van szüksége, hogy az szintetizálható legyen, és hatékonyan szolgáljon információval a munkadokumentumok (Instrumentum Laboris) megírásához. Arra kell törekednünk, hogy odafigyeljünk arra, hogyan szól hozzánk a Lélek Isten népe által.

2. A zsinati folyamat alapelvei

2.1 Ki vehet részt?

Az evangéliumokban azt látjuk, hogy Jézus mindenkit megszólít. Nemcsak egyénileg menti meg az embereket, hanem mint népet, amelyet összegyűjt, mint a nyáj egyetlen pásztora (vö. János 10,16). Jézus szolgálata azt mutatja meg nekünk, hogy senki sincs kizárva Isten üdvtervéből.

Az evangelizáció munkája és az üdvösség üzenete nem érhető meg Jézus állandó nyitottsága nélkül, amelyet a lehető legszélesebb közönség felé tanúsít. Az evangéliumok ezt hívják tömegnek, amely mindazokból áll, akik Jézust követik, és azokból, akiket Jézus a követésre hív. A II. Vatikáni Zsinat kiemeli, hogy „Isten új népébe minden ember meghívást kap” (LG, 13). Isten valóban az egész népben munkálkodik, amelyet összegyűjtött.

Ezért a hívők összessége, mely a Szentlélek kenetének birtokában van (vö. 1Jn 2,20.27), a hitben nem tévedhet és ezt a különleges tulajdonságát az egész nép természetfölötti hitérzéke révén nyilvánítja ki, amikor „a püspököktől kezdve a legjelentéktelenebb világi hívőkig” hit és erkölcs dolgában kifejezi egyetemes egyetértését. (LG 12) A Zsinat továbbá rámutat arra is, hogy ezt a megkülönböztetést a Szentlélek élteti, és a nép közötti párbeszéd útján halad előre, az idők jeleit az Egyház tanításához hűségesen olvasva.

Ennek fényében ennek az egyházmegyei szakasznak a célja az Isten népével történő konzultáció, hogy a zsinati folyamat minden megkeresztelt meghallgatásával valósuljon meg. E szinódus összehívásával Ferenc pápa **minden megkeresztelt embert** arra hív, hogy vegyen részt ebben a szinodális folyamatban, amely egyházmegyei szinten kezdődik. Az egyházmegyéket arra hívjuk, hogy tartsák szem előtt, hogy ennek a szinodális tapasztalatnak minden megkeresztelt személy alanya. Különös gondot kell fordítani azoknak a személyeknek a bevonására, akiket a kirekesztés veszélye fenyeget: nők, fogyatékkal élők, menekültek, migránsok, idősek, szegénységben élők, olyan katolikusok, akik ritkán vagy soha nem gyakorolják hitüket, stb. Kreatív eszközöket kell találni a gyermekek és a fiatalok bevonására is.

A *sensus fidelium*, Isten népének élő hangja, a megkeresztelték együttesen alkotják a *sensus fidelium* alanyát. Ugyanakkor, hogy teljes mértékben részt vehessenek a megkülönböztetésben, fontos, hogy a megkeresztelték meghallják a helyi környezetükben élő más emberek hangját, beleértve azokat is, akik elhagyták a hit gyakorlását, más hitbéli hagyományokhoz tartozó embereket, vallástalan embereket stb. Hiszen ahogyan a Zsinat mondja: „Az öröm és remény, a gyász és szorongás, mely a mai emberekben, főként a szegényekben és a szorongást szenvedőkben él, Krisztus tanítványainak is öröme és reménye, gyásza és szorongása, és nincs olyan igazán emberi dolog, amely visszhangra nem találna szívükben.” (GS, 1). Ezért, bár **minden megkeresztelt ember** kifejezetten arra kapott meghívást, hogy részt vegyen a szinodális folyamatban, **senkit** - vallási hovatartozásától függetlenül - **sem szabad kizárni** abból, hogy megossa nézőpontját és tapasztalatait, amennyiben segíteni akarja az Egyházat a jó és igaz keresésének szinodális útján. Ez különösen igaz azokra, akik a legkiszolgáltatottabbak vagy marginalizálódottak.

2.2 Egy valóban szinodális folyamat: meghallgatás, megkülönböztetés és részvétel

A szinodális folyamat mindenekelőtt *lelki* folyamat. Nem mechanikus adatgyűjtés vagy ülések és viták sorozata. A szinodális (oda)hallgatás a megkülönböztetés képességét jelenti, megkívánja, hogy elsajátítsuk és gyakoroljuk a személyes és közösségi megkülönböztetés művészetét. Figyelünk egymásra, hitünk hagyományára és az idők jeleire, azért, hogy felismerjük, Isten mit akar mindannyiunknak üzeni. Ferenc pápa így jellemzi ennek a hallgatási folyamatnak a két, egymással összefüggő célját: „hallgatni Istent, hogy vele együtt halljuk meg népe kiáltását; hallgatni népét, amíg összhangba nem kerülünk azzal az akarattal, amellyel Isten megszólít minket.”

Ez a fajta megkülönböztetés nem csupán egy egyszeri gyakorlat, hanem végső soron egy életmód, amely Krisztusban van megalapozva a Szentlélek vezetését követve, Isten nagyobb dicsőségére él. A közösségi megkülönböztetés segít virágzó és ellenálló közösségeket építeni, melyek az Egyház mai misszióját segítik. A megkülönböztetés Isten kegyelmének gyümölcse, de emberi részvételünket is megköveteli: imádkozni, elmélkedni, figyelni a belső hajlamra, meghallgatni és egymással hiteles, értelmes és befogadó módon elbeszélgetni.

Az Egyház számos kulcsot kínál számunkra a lelki megkülönböztetéshez. Lelki értelemben a megkülönböztetés annak művészete, hogy értelmezzük, milyen irányba visznek minket a szívünk vágyai, anélkül, hogy hagynánk magunkat elcsábítani attól, ami oda vezet, ahová soha nem akartunk menni. A megkülönböztetés magában foglalja az elmélkedést, és mind a szívet, mind pedig az elmét igénybe veszi, amikor életünk konkrét döntéseiben keressük és megtaláljuk Isten akaratát.

Ha a szinodális folyamat módszere a meghallgatás és célja a megkülönböztetés, akkor útja a részvétel. A részvétel elősegítése kiszólít minket önmagunkból azért, hogy bevonjunk másokat is, akiknek más nézeteik vannak, mint nekünk. Azoknak a meghallgatása, akiknek ugyanazok a nézeteik, mint nekünk, nem hoz gyümölcsöt. A párbeszéd magában foglalja a különböző vélemények találkozását. Valóban, Isten gyakran azon emberek hangján át szólal meg, akiket mi könnyen kizárunk, félreállítunk vagy elvetünk. Különös erőfeszítéseket kell tennünk, hogy meghallgassuk azokat, akiket esetleg hajlamosak vagyunk jelentéktelennek tekinteni és azokat, akik arra kényszerítenek, hogy új nézőpontokat vegyünk figyelembe, amelyek megváltoztathatják a gondolkodásmódunkat.

2.3 A szinodális folyamatban való részvételhez szükséges magatartás (attitúd)

Ferenc pápa több alkalommal is megosztotta elképzelését arról, hogy a szinodalitás gyakorlata konkrétan hogyan nézzen ki. A következőkben olyan sajátos attitűdök leírása következik, amelyek lehetővé teszik a valódi meghallgatást és párbeszédet:

- **Szinodálisnak lenni időt kíván a megosztásra:** arra kapunk meghívást, hogy hiteles bátorsággal és őszinteséggel (parrhesia) beszéljünk, hogy integráljuk *a szabadságot, az igazságot és a szeretetet*. A párbeszéd által a megértésben mindenki növekedhet.

- **A hallgatásban tanúsított alázatnak meg kell felelnie a beszédben megnyilvánuló bátorságnak:** Mindenkinek joga van ahhoz, hogy meghallgassák, ahogyan mindenkinek joga van a beszédhez is. A szinodális dialógus a bátorságtól függ mind a beszédben, mind pedig a hallgatásban. Nem arról van szó, hogy vitába bocsátkozunk mások meggyőzése érdekében, hanem inkább arról van szó, hogy befogadjuk azt, amit mások mondanak, mint olyan utat, amely által a Szentlélek mindenki javára szólhat (1Kor 12,7).

- **A párbeszéd újdonságra vezet bennünket:** készségesnek kell lennünk megváltoztatni a véleményünket aszerint, amit másoktól hallottunk.

- **Nyitottság a megtérésre és a változásra:** Gyakran ellenállunk annak, amire a Szentlélek inspirálni akar bennünket. Arra kaptunk meghívást, hogy felhagyjunk az önelégültség és a kényelem attitűdjeivel, amelyek arra indítanak bennünket, hogy pusztán a múltban történt események alapján hozzunk döntéseket.

- **A szinódusok, mint a megkülönböztetés egyházi gyakorlata:** a megkülönböztetés azon a meggyőződésen alapszik, hogy Isten munkálkodik a világban, és arra vagyunk hivatottak, hogy meghallgassuk, amit a Lélek sugall számunkra.

- **Egy olyan Egyház jelei vagyunk, amely odafigyel és úton van:** a meghallgatással az Egyház magának az Istennek a példáját követi, aki meghallgatja népe kiáltását. A szinodális folyamat lehetőséget nyújt számunkra, hogy megnyíljunk a hiteles hallgatásra, anélkül, hogy kész válaszokhoz vagy előre megfogalmazott ítéletekhez folyamodnánk.

- **Hagyjuk magunk mögött az előítéleteket és a sztereotípiákat:** Gyengeségeink és bűnösségünk nyomasztanak bennünket. Az első lépés a meghallgatás felé az, ha megszabadítjuk

elménket és szívünket az előítéletektől és sztereotípiáktól, amelyek tévútra, a tudatlanság és a megosztottság felé visznek minket.

- **Győzzük le a klerikalizmus csapdáját:** Az Egyház Krisztus teste, telis tele különböző karizmákkal, amelyekben minden tagnak egyedi szerepet játszik. Mindannyian kölcsönösen függünk egymástól, és mindannyian egyenlő méltósággal rendelkezünk Isten szent népe körében. Krisztus képmása szerint az igazi hatalom a szolgálat. A szinódus arra hívja meg a lelkipásztorokat, hogy figyelmesen hallgassák meg a rájuk bízott nyáját, ahogyan a laikusokat is arra szólítja fel, hogy szabadon és őszintén fejtsék ki véleményüket. Mindenki szeretetből, a közösség és közös küldetésünk szellemében hallgassa meg egymást, így a Szentlélek ereje sokféleképpen nyilvánulhat meg Isten egész népében és azon keresztül.

- **Gyógyuljunk ki az önelégedettség vírusából:** Mindannyian egy csónakban evezünk. Együtt alkotjuk Krisztus Testét. Félretéve az önelégedettség délibábját, képessé válunk arra, hogy tanuljunk egymástól, együtt utazzunk és egymás szolgálatára álljunk. Hidakat építhetünk a falak mögött, amelyek néha azzal fenyegetnek, hogy elválasztanak minket - kor, nem, vagyon, képesség, képzettség stb. szerint

- **Ideológiák legyőzése:** El kell kerülnünk azt a kockázatot, hogy nagyobb jelentőséget tulajdonítsunk az eszméknek, mint az ember által konkrétan megélt hitélet valóságának.

- **Reményt ébreszteni:** A helyes és igaz cselekedet nem a figyelem felkeltésére vagy a címlapokra való kerülésre törekszik, hanem arra, hogy hűséges legyen Istenhez és szolgálja az Ő népét. Arra vagyunk hivatottak, hogy a remény világitótornyai legyünk, nem pedig a végzet prófétái.

- **A szinódusok az álmódosítás és a „jövővel való időtöltés” ideje:** Arra bátorítanak bennünket, hogy olyan helyi folyamatot hozzunk létre, amely inspirálja az embereket, senkit sem zárva ki, hogy az evangélium örömeivel teli jövőképet alkossunk. A következő feltételek segítik a résztvevőket (vö. Christus Vivit):

- o **Innovatív szemlélet:** Új megközelítések kidolgozása, kreativitással és bizonyos merészséggel.

- o **Befogadónak lenni:** A résztvevő és társfelelős Egyház, amely képes értékelni saját gazdag sokszínűségét, felkarolja mindazokat, akikről gyakran megfélemedezünk vagy akiket figyelmen kívül hagyunk.

- o **Nyitottság:** Kerüljük az ideológiai címkézést, és használjunk fel minden módszert, amely gyümölcsöt hozott.

- o **Hallgassunk meg mindenkit és mindenkit:** Egymástól tanulva jobban tükrözhetjük azt a csodálatos, sokszínű valóságot, amilyennek Krisztus Egyháza hivatott lenni.

- o Az „**együtt utazás**” megértése: hogy végigjárjuk azt az utat, amelyre Isten az Egyházat a harmadik évezredre hívja.

- o A **társfelelős egyház fogalmának megértése:** Krisztus Teste minden egyes tagjának egyedi szerepének és hivatásának megbecsülése és bevonása az Egyház megújulása és épülése érdekében.

- o **Ökumenikus és vallásközi dialóguson keresztül való közeledés:** az emberi családban együtt álmodni és együtt haladni.

2.4 A buktatók elkerülése

Mint minden utazás során, a szinódus idején is tisztában kell lennünk a lehetséges buktatókkal, amelyek akadályozhatják előrehaladásunkat. Az alábbiakban néhány buktatót mutatunk be, amelyeket el kell kerülni a szinódusi folyamat életképességének és gyümölcsözőségének előmozdítása érdekében.

1) **Az a kísértés, hogy magunkat akarjuk vezetni ahelyett, hogy hagynánk, hogy Isten vezessen.** A szinodalitás nem egy testületi stratégiai gyakorlat, hanem inkább egy lelki folyamat, amelyet a Szentlélek vezet. Kísértés lehet az, hogy elfelejtsük, hogy zarándokok és szolgák vagyunk az Isten által számunkra kijelölt úton. Alázatos szervezési és koordinációs erőfeszítéseink Isten

szolgálatában állnak, aki minket utunkon vezet. Mi agyag vagyunk az isteni fazekas kezében (Izajás 64,8).

2) **A kísértés, hogy magunkra és közvetlen gondjainkra összpontosítsunk.** A szinódusi folyamat lehetőséget nyújt arra, hogy megnyíljunk, hogy körülnézzünk, hogy más nézőpontból lássuk a dolgokat, hogy missziós céllal induljunk a perifériák felé, megköveteli tőlünk, hogy hosszú távon gondolkodjunk. Ez azt is jelenti, hogy kitágítjuk perspektívánkat az egész Egyház dimenziói felé és olyan kérdéseket teszünk fel, hogy: Mi Isten terve az Egyházzal itt és most? Hogyan tudjuk helyi szinten Isten álmát megvalósítani az Egyház számára?

3) **A kísértés, hogy csak a „problémákat” lássuk.** A világ és az Egyház előtt álló kihívások, nehézségek és megpróbáltatások sokfélék, viszont csak a problémákra való figyelés ahhoz vezet, hogy túlterheltek, csüggedtek és cinikusak leszünk. Elszalaszthatjuk a fényt, ha csak a sötétségre koncentrálunk. Ahelyett, hogy csak arra koncentrálnánk, ami nem megy jól, értékeljük, hogy a Szentlélek hol hoz létre új életet, és nézzük meg, hogyan tehetjük lehetővé azt, hogy Isten tökéletesebben munkálkodjon.

4) **A kísértés, hogy csak a struktúrákra összpontosítsunk.** A szinódusi folyamat természetesen megkívánja az Egyház különböző szintjein a struktúrák megújítását, annak érdekében, hogy elősegítse a mélyebb közösséget, a teljesebb részvételt és a gyümölcsözőbb missziót. Ugyanakkor a szinodalitás tapasztalatának nem elsősorban a struktúrákra kell irányulnia, hanem a Szentlélek által inspirált, a jövő útjának közös megkülönböztetésére irányuló utazás tapasztalatára. A struktúrák átalakulása és megújulása csak Krisztus Testének tagjai folyamatos megtérése és megújulása révén valósulhat meg.

5) **A kísértés, hogy ne tekintsünk az Egyház látható határain túlra.** Azáltal, hogy az evangéliumot életünkben láthatóvá tesszük, a laikusok kovászként hatnak abban a világban, amelyben élünk és dolgozunk. A szinódusi folyamat alkalmat nyújt arra, hogy párbeszédet folytassunk a gazdaság és a tudomány, a politika és a kultúra, a művészetek és a sport, a média és a társadalmi kezdeményezések világából érkező emberekkel. Időt ad az ökológiáról és a békéről, az életkérdésekről és a migrációról való reflexióra. ahhoz, hogy betölthessük küldetésünket a világban, az átfogó képet kell szem előtt tartanunk. Lehetőséget ad arra is, hogy elmélyítsük a más keresztény felekezetekkel folytatott ökumenikus dialógust és elmélyítsük más hitbéli hagyományok megértését.

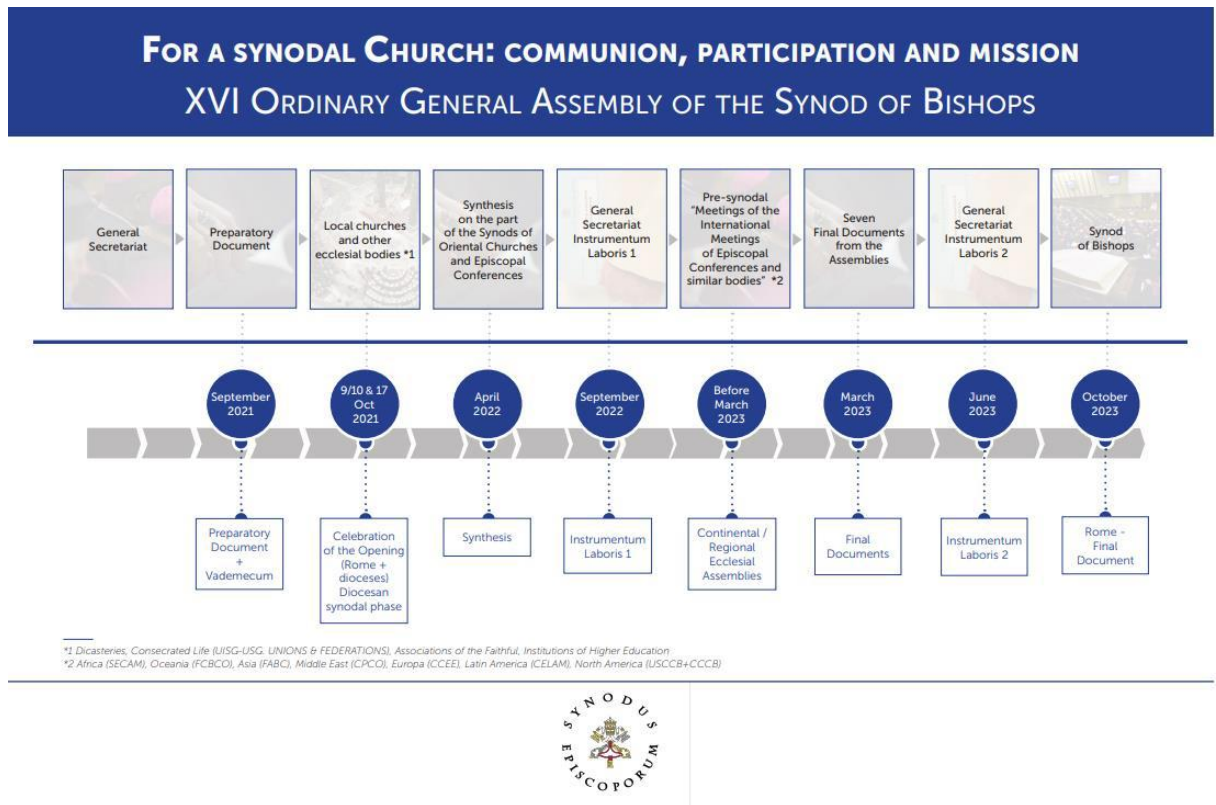
6) **A kísértés, hogy elveszítsük a szinódusi folyamat céljainak fókuszát.** Ahogy haladunk előre a szinódusi úton, vigyáznunk kell arra is, hogy bár vitáink széleskörűek lehetnek, a szinódusi folyamat megőrizze azt a célt, hogy megkülönböztessük, hogyan hív minket Isten, hogy együtt haladjunk előre. Egyetlen szinódusi folyamat sem fogja megoldani minden aggódalmunkat és problémánkat. A szinodalitás inkább egy hozzáállás és megközelítés, amely közös felelősségben halad előre, és nyitott arra, hogy az idő előrehaladtával megnyíljunk Isten ajándékainak elfogadására.

7) **A konfliktus és a megosztottság kísértése.** „Hogy mindnyájan egyek legyenek” (Ján 17,21). Jézus elmélyült imája az Atyához, amelyben egységet kér tanítványai között. A Szentlélek egyre mélyebbre vezet el minket az Istennel és egymással való közösségbe. A szakadás magjai nem teremnek gyümölcsöt. Hiábavaló az, ha valaki nyomásgyakorlással próbálja ráerőltetni saját elképzeléseit az egész Testre, vagy lejáratni azokat, akik másként gondolkodnak.

8) **A kísértés, hogy a szinódust egyfajta parlamentnek tekintsük.** Ez összekeveri a szinódusi munkát egy „politikai csatával”, amelyben a kormányzás érdekében az egyik oldalnak le kell győznie a másikat. A szinódus szellemével ellentétes a másokkal való szembehelyezkedés vagy a megosztó konfliktusok, amelyek az Egyház egységét és közösségét veszélyeztetik, gerjesztése.

9) **A kísértés, hogy csak azokat hallgassuk meg, akik már részt vesznek az Egyház életében.** Ez a megközelítés talán csábító, de végső soron figyelmen kívül hagyja Isten népének jelentős részét.

3. a szinódus menete

1. ábra. Ez az infografika a szinódusi folyamat általános menetét mutatja be. A Főtitkárság közzéteszi az előkészítő dokumentumot és a Vademecumot, mint eszközöket a helyi egyházak számára a szinódus egyházmegyei szakaszának lebonyolításához. Ennek az egyházmegyei szakasznak eredményei pedig a részegyházakban egy összegző dokumentumban kerülnek összegyűjtésre. Ezután a keleti egyházak püspöki konferenciái a helyi egyháztól kapott szintézisek alapján fogalmazzák meg a szintézisüket. Más egyházi szervezetek is megkapják ezt a Vademecumot és kérdőívet (lásd az 5. részt), hogy részt vehessenek a konzultációban, és kidolgozhatják saját szintézisüket. Ezek közé tartoznak a Római Kúria dikasztériumai, a Szerzetesi Elöljárók Konferenciái (USG és UISG), a megszentelt élet más szervezetei, nemzetközi laikus mozgalmak, egyetemek és teológiai karok. A Főtitkárság a püspöki konferenciáktól, a keleti egyházak szinódusaitól és az Episcopalis Communio által említett más egyházi szervektől kapott eredmények alapján fogja megfogalmazni az Instrumentum Laboris (munkadokumentum) első kiadását. Ezt az első Instrumentum Laboris-t ezután a kontinensi szintű találkozók fogják megvitatni (lásd a 3.3. részt). A kontinensi szinten készült dokumentumok alapján az Instrumentum Laboris második kiadása kerül kidolgozásra a püspöki szinódus 2023 októberében tartandó közgyűlésére (Püspöki Szinódus Főtitkársága).

3.1 Az egyházmegyei szakasz

A meghallgatási fázis gazdagsága nagyrészt a plébániák, laikus mozgalmak, iskolák és egyetemek, vallási közösségek, keresztény közösségek, társadalmi, ökumenikus és vallásközi mozgalmak és más csoportok közötti dialógusból fakad majd. A folyamatot a püspökök kezdeményezik, ezért valószínű, hogy az egyházmegyei szintű részvételt a megyéspüspök rendelkezésére álló kommunikációs csatornák segítségével fogják koordinálni. Azok a plébániák, amelyek rendelkeznek plébániai tanácsadó testülettel, és azok az egyházmegyek, amelyek rendelkeznek egyházmegyei tanácsadó testülettel, felhasználhatják ezeket a meglévő „szinodális” testületeket a szinódusi folyamat helyi szintű megszervezésére, megkönnyítésére és életre keltésére, feltéve, hogy erőfeszítéseket tesznek a perifériák és a ritkán hallható hangok elérésére. A cél nem az egyházmegyek és plébániák túlterhelése, hanem a szinódusi folyamatnak olyan kreatív módon a helyi

egyház életébe való integrálása, amely elősegíti a közösség elmélyülését, a teljesebb részvételt és a gyümölcsözőbb missziót.

Ebben a meghallgatási fázisban arra bátorítjuk az embereket, hogy gyűljenek össze, válaszoljanak együtt a kérdésekre/képekre/forgatókönyvekre, hallgassák meg egymást, és adjanak egyéni és csoportos visszajelzést, ötleteket, válaszokat és javaslatokat. Ha azonban a körülmények (például járványügyi korlátozások vagy fizikai távolság) megnehezítik a személyes kapcsolattartást, akkor lehetőség van moderált online vitacsoportok, online tevékenységek, chatcsoportok, telefonhívások, a társas kommunikáció különböző formái, valamint papír alapú és online kérdőívek használatára is. Az imaanyagok, bibliai elmélkedések és szakrális zene, valamint művészeti alkotások, versek stb. szintén felhasználhatók az elmélkedés és a párbeszéd ösztönzésére.

Ez az egyházmegyei szakasz lehetőséget nyújt az egyházmegyék és a plébániák számára arra, hogy találkozzanak, hogy megtapasztalják és megélik a szinodális utat, és így felfedezzék vagy kialakítsák a helyi kontextusuknak leginkább megfelelő szinodusi eszközöket és utakat, amelyek végül a helyi egyházak sajátos stílusává is válnak a szinodalitás útján.

Így ez a szinódus nemcsak olyan válaszokat vár, amelyek segíthetik a 2023 októberében Rómában tartandó püspöki szinódust, hanem a folyamat során és a jövőben is szeretné előmozdítani és fejleszteni a szinodusi lét gyakorlatát és tapasztalatát. Kiváló tapasztalatok állnak rendelkezésre azon részegyházak részéről, amelyek már elindultak ezen az úton, mint például a Latin-Amerikai Püspöki Konferencia közgyűlésének módszertani útmutatója és Ausztrália Plenáris Tanácsának kulcsfontosságú dokumentumai. Arra bátorítunk titeket, hogy tanulmányozzák ezeket a forrásokat, hogy a helyi egyházban segítsék és inspirálják a munkát.

3.2 A püspöki konferenciák és a keleti egyházak tanácsainak szerepe

Miután az egyházmegyei szakasz az egyházmegyei előszinodusi összejövettel és az egyházmegyei szintézissel befejeződött, a püspöki konferenciák és a hierarchák tanácsa összeállítják az egyházmegyéktől és az eparchiáktól kapott visszajelzéseket, annak érdekében, hogy olyan szintéziseket fogalmazzanak meg, amelyek találóan visszaadják a résztvevők helyi szintű véleményét. A keleti egyházak püspöki konferenciái és szinodusai arra hivatottak, hogy ezt a szélesebb körű szintézist a saját szinódus előtti találkozójukon keresztül mérlegeljék és összeállítsák.

E szintézis szolgál majd alapul az Instrumentum Laboris első kiadásához, amelyet a Püspöki Szinódus Főtitkársága fog kiadni.

3.3 A kontinentális szakasz

Ez a kezdeti Instrumentum Laboris lesz a hét kontinentális találkozó „munkadokumentuma”: Afrika (SECAM); Óceánia (FCBCO); Ázsia (FABC); Közel-Kelet (CPCO); Latin-Amerika (CELAM); Európa (CCEE) és Észak-Amerika (USCCB és CCCB).

Ez a hét nemzetközi találkozó pedig hét záródokumentumot fog kiadni, amelyek a második Instrumentum Laboris alapjául fognak szolgálni, amelyet a püspöki szinódus 2023 októberében tartandó közgyűlésén fognak használni.

3.4 A püspöki szinódus közgyűlése

Ferenc pápa a püspökökkel és a szakértőkkel együtt 2023 októberében Rómában megnyitja a Püspöki Szinódus Közgyűlését, hogy a résztvevők a helyi szinten megkezdett szinodusi folyamat alapján tárgyaljanak és meghallgassák egymást. A püspöki szinódus célja nem az, hogy háttérbe szorítsa az egyházmegyei, a keleti egyházak püspöki konferenciáját/szinódusát és a kontinentális fázisokat, hanem hogy egyetemes szinten felismerje a Szentlélek hangját, aki az Egyházban beszél hozzánk.

3.5 A végrehajtási szakasz

Mivel e színódus célja, hogy előmozdítsa az Egyház közösségének, a részvételnek és a küldetésnek újfajta megélését, a végrehajtási szakasz döntő fontosságú lesz ahhoz, hogy együtt haladjunk előre a szinodalitás útján. A megvalósításnak érintenie kell valamennyi részegyházat azért, hogy a színódusi folyamat kiindulópontja és végpontja is Isten népe legyen (EC, 7). Az egyházmegyei kapcsolattartó(k), valamint más személyek és testületek, akiket az egyházmegyei szakaszban bevontak, ebben a tekintetben nagy segítséget jelenthetnek, ideértve az egyházmegyei pasztorális tanácsokat, a tanácsosok testületét és a plébániai tanácsadó testületeket is.

Reméljük, hogy a színódusi folyamat tapasztalata új tavaszt hoz a meghallgatás, a megkülönböztetés, a párbeszéd és a döntéshozatal számára, hogy Isten egész népe a Szentlélek vezetése alatt hatékonyabban tudjon előrehaladni közösségben egymással és az emberi családdal.

4. A színódusi út az egyházmegyékben

4.1. Az egyházmegyei szakaszban történtek összefoglalása

A színódusi folyamatnak ez az első szakasza megalapozza az összes többi rákövető szakaszt. Az egyházmegyei szakasz értelme az, hogy több legyen, mint egy kérdőívre való egyszerű válaszadás, hanem hogy minél több embernek nyújtson egy valóban *szinodális élményt*, azt a tapasztalatot, hogy meghallgatják egymást, és a Szentlélek vezetésével együtt haladjanak előre. Isten Lelke, aki megvilágítja és élteti ezt a közös utat, ugyanaz a Lélek, aki azt a missziót folytatja, amelyet Jézus az apostolokra bízott.

A Szentlélek a tanítványok minden nemzedékében munkálkodik, akik hallgatják Isten Igéjét és a gyakorlatba meg is valósítják azt. A Jézus által kiárasztott Lélek nemcsak megerősíti a jézusi igehirdetést, hanem Isten Igéjének mindig új mélységeit világítja meg és inspirálja az Egyház útjának fenntartásához és küldetésének megerősítéséhez szükséges döntéseket (vö. Jn 14,25-26; 15,26-27; 16,12-15) (PD, 16).

Az *előkészítő dokumentum* két „képet” vázol fel a Szentírásból, hogy inspirálja utunkat egy szinodális Egyház felépítésében. Az első kép a „közösségi jelenetből” ered, amely Jézus igehirdető szolgálata óta folyamatosan kíséri az evangelizáció útját: mindenki megtalálja a helyét - a tömeg, az apostolok és az Úr (PD, 17-21). A második kép a Szentlélek tapasztalatára utal, amelynek köszönhetően Péter és a korai közösség felismeri annak kockázatát, hogy indokolatlan korlátokat állítanak a hit megosztása előtt (PD, 22-24). Arra bátorítunk titeket, hogy gondolkodjanak el ezen a két képen, amely a színódusi folyamat során táplálékunk és az inspiráció forrása lehet.

Az örömhír tanúságot tesz arról, hogy Jézus folyamatosan a kirekesztett, marginalizált és elfelejtett emberek felé közeledik. Jézus szolgálatának jellemzője az, hogy a hit mindig akkor jelenik meg, amikor az embereket megbecsülik: ha kérésük meghallgatásra talál, ha segítségükre van nehézségeikben, ha jelenlétüket értékelik, méltóságukat Isten tekintete megerősíti és helyreállítja a közösségen belül. Ahogy Pétert megváltoztatta a Kornéliusszal való találkozás tapasztalata, nekünk is engednünk kell, hogy átalakuljunk attól, amire Isten meghív minket. A színódusi folyamaton keresztül Isten a megtérés közös útján vezet bennünket azáltal, amit egymással megosztunk. Isten más emberek által ér el minket, gyakran egészen meglepő módon.

Ahhoz, hogy ez megtörténhessen, erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy értelmes módon a lehető legtöbb embert vonjunk bele ebbe. Ez az egyházmegyei kapcsolattartó(k) első számú feladata, akiket arra neveztek ki, hogy vezessék és animálják a színódusi folyamat egyházmegyei szakaszát. Haszontalan lesz az a felületes vagy előre megírt hozzájárulás, amely nem képviseli pontosan és sokszínűen az emberek tapasztalatait, sem az, amely nem fejezi ki a tapasztalatok teljes skáláját és sokféleségét.

Ebben az értelemben az egyházmegyei szakaszt azzal kell kezdeni, hogy megtaláljuk a lehető legszélesebb körű részvétel elérésének leghatékonyabb módjait. Személyesen kell megszólítanunk a periférián élőket, azokat, akik elhagyták az Egyházat, azokat, akik ritkán vagy soha

nem gyakorolják hitüket, azokat, akik megtapasztalják a szegénységet vagy a marginalizálódást, a menekülteket, a kirekesztetteket, a hangtalanokat stb.

A színódusi tapasztalat lényege az Istenre való figyelés az egymásra figyelés segítségével, inspirálva Isten Igéje által. Azért figyelünk egymásra, hogy jobban meghalljuk a mai világban a Szentlélek hangját, ami történhet egy összejövetel során, de erősen bátorítjuk, hogy több összejövetelre kerüljön sor, hogy lehetővé tegyünk a megosztás interaktív légkörét, melynek során az emberek megismerik egymást, megbíznak egymásban, és úgy érzik, hogy szabadabban beszélhetnek, így válik ez közös utazásunk során egy valóban színódusi tapasztalattá. A kommunikáció és a meghallgatás formálisabb aspektusai mellett fontos, hogy az összejövetelnek legyenek informális pillanatai is. A zárandoklatok, a csoportos tevékenységek, a művészeti megnyilvánulások, sőt még a kávészünetek is segíthetnek abban, hogy megerősödjék a közösségi érzés az egymással való életmegosztás élményén keresztül.

Az, hogy ezek a találkozók hogyan zajlanak, mindig a helyi körülményektől függ. Összefoghat akár több plébánia is, valamint a sajátos szolgálatok, mint a lelkipásztori egészségügyi ellátás vagy a katolikus oktatás, vallási közösségek, laikus mozgalmak és ökumenikus csoportok.

A lenti kérdőívben (5. rész) ösztönző kérdéseket javasolunk a megosztás és meghallgatás e tapasztalatának elindítására és megkönnyítésére. A cél nem az, hogy az összes kérdésre válaszoljunk, hanem az, hogy kiválasszuk azokat, amelyek a helyi kontextusában a leglényegesebbek. Más kérdéseket is fel lehet tenni, sőt, erre kifejezetten bátorítunk is titeket. Általános útmutatásként inkább az olyan típusú kérdésekre helyezünk nagyobb hangsúlyt, amelyek személyes történeteket és a valós élet tapasztalatait idézik fel, sokkal inkább, mint a „doktrinális” kijelentésekre. Lásd az 5. részt néhány példáért.

A meghallgatási folyamat során kapott visszajelzéseket szintetizálni kell. Amint azt az alábbi útítér (4.4. rész) is kifejti, a szintézist minden alkalommal el kell készíteni, amikor az egyházmegyében válaszolnak a jelen Vademecumban (5. rész) feltett kérdésekre. Ugyanakkor minden egyházmegye, és végső soron minden püspöki konferencia számára is készül egy - egy szintézis. Ezeknek a szintéziseknek a célja - valamennyi szinten - nem az, hogy általános összefoglalót készítsenek mindarról, ami elhangzott, vagy hogy tudományos tevékenységet végezzenek. A szintézis sokkal inkább a megkülönböztetés aktusa, amikor kiválasztásra és megfogalmazásra kerül, hogy mi az, ami hozzájárul a színódusi folyamat következő szakaszához, azáltal, hogy elküldik az egyházmegyének (az egyházmegyén belüli konzultáció esetében), végül pedig a püspöki konferenciának (az egyházmegye által készített szintézis esetében). Ebben az értelemben a szintézis nem csupán a közös tendenciákról és a konvergenciapontokról számol be, hanem kiemeli azokat a pontokat is, amelyek aláhúznak valamit, sajátos, eredeti nézőpontot inspirálnak vagy új horizontot nyitnak. A szintézisnek különös figyelmet kell fordítania azok hangjára, akiket gyakran nem hallgatnak meg, és integrálnia kell azt is, amit „kisebbségi jelentésnek” nevezhetnénk. A visszajelzéseknek nemcsak a pozitív tapasztalatokat kell kiemelniük, hanem a kihívást jelentő és negatív tapasztalatoknak is hangot kell adniuk azért, hogy tükrözzék a meghallgatott valóságot. A visszajelzésnek át kell adnia a helyi közösség tapasztalatát: a résztvevők hozzáállását, valamint a megkülönböztetésben való részvétel örömeit és kihívásait.

A helyi közösségektől kapott visszajelzéseket egyházmegyei szinten egy átfogó összegzésben kell összefoglalni. Az összegzés, amelyet minden egyházmegye a meghallgatás és a megkülönböztetés folyamatának végén kidolgoz, a saját, konkrét hozzájárulását képezi Isten népének útjához, emellett hasznos dokumentumként szolgálhat a részegyháznak a szinodalitás útján tett következő lépésének meghatározásához is. A színódusi folyamat későbbi szakaszainak megkönnyítése érdekében fontos, hogy az ima és a reflexió gyümölcseit legfeljebb **tíz oldalon** foglaljuk össze. Az egyházmegyei szintézishez más szövegek is csatolhatók, amelyek támogatják vagy értelmezik annak tartalmát.

Az egyes egyházmegyék vagy eparchiák szintézisét ezután továbbítják a keleti egyházak püspöki konferenciáinak és színódusainak. Ezek a testületek pedig a fent leírtakkal megegyező

módon, a megkülönböztető szellemében, a megkapott egyházmegyei/eparchiális szintézisek alapján elkészítik saját szintézisüket. A keleti egyházak püspöki konferenciái és szinódusai ezt az általuk összeállított szintézist benyújtják a Püspöki Szinódus Főtitkárságának, amely a helyi szinten megtapasztaltak alapján összeállítja a munkadokumentum (Instrumentum Laboris) első kiadását.

4.2 A püspök szerepe a szinodális folyamatban

A szinodalitás nem létezhet a Püspöki Kollégium pásztori tekintélye nélkül, Péter utódjának primátusa alatt, valamint az egyes megyéspüspökök pásztori tekintélye nélkül a gondjaira bízott egyházmegyében. A püspökök szolgálata az, hogy pásztorok, tanítók és az istentisztelet papjai legyenek. A megkülönböztetés karizmája arra hívja őket, hogy az Egyház hitének hiteles őrzői, értelmezői és tanúi legyenek. A részegyházakban és a részegyházakból áll fen az egyetlen Katolikus Egyház (LG, 23). A szinodusi folyamat teljessége csak a részegyházak bevonásával valósulhat meg, ami a megyéspüspök személyes részvételét igényli. „E katolicitás erejével minden egyes rész átadja sajátos ajándékait a többi résznek és az egész Egyháznak, úgy, hogy az egész és minden egyes rész gyarapodjon a tagok kölcsönös önközlése által, egységben törekedve a teljességre.” (LG, 13). A részegyházak sokfélesége, valamint környezetük és kultúrájuk különböző ajándékokkal gyarapítják az egészet, gazdagítva ezáltal Krisztus Testét. Ez kulcs az Egyház szinodális útjának megértéséhez.

Ezért a megyéspüspök elsődleges szerepe ebben a szinodális folyamatban az, hogy egyengesse Isten népének szinodális tapasztalatát a szinodális Egyház felé vezető úton. A megyéspüspök kulcsszerepet tölt be abban, hogy egyházmegyéjében meghallgassák Isten népét. Az egyházmegye püspökének, ahhoz, hogy őt e feladatban segítse, ki kell jelölnie egy egyházmegyei kapcsolattartót vagy kapcsolattartókat. Együtt, imádságos módon mérlegelhetnek. A püspököt arra bátorítjuk, hogy vállaljon aktív szerepet e szinodális folyamat egyházmegyei szakaszában. Részvétele Isten népének sokfélesége közepette segítse elő a nyílt párbeszédet.

A püspök kérhet visszajelzést és részvételt, amennyiben ez hasznos a szervezési folyamatban. A püspök konzultáljon az egyházmegye megfelelő testületeivel, szervezeteivel és struktúráival, beleértve a Tanácsosok Testületét, a Szenátust, a plébániákkal, a vallási közösségekkel, a laikus mozgalmakkal, a különböző lelkipásztori szolgálatokkal (például az iskolákban és kórházakban) és az egyházmegyei bizottságokkal, így ösztönözve részvételüket a szinodusi folyamatban, és kérve segítségüket, amennyiben az szükséges. A konzultációs folyamat előkészítése és megkönnyítése érdekében a püspök felhatalmazása alapján az egyházmegyei kapcsolattartó(k) közvetlenül kommunikálhat(nak) a plébániák és más helyi közösségek koordinátoraiival a.

Ugyanakkor a püspök biztosíthatja a megfelelő erőforrásokat, beleértve a pénzügyi, logisztikai, technikai és személyi erőforrásokat is. A püspöknek abban is szerepe van, hogy bátorítsa a különböző csoportok és személyek bevonását azért, hogy a szinodusi folyamat valóban közös erőfeszítés legyen, amely a hívek széles körű részvételére támaszkodik, és Isten népének teljes sokszínűségét tükrözi: papokat, diakónusokat, szerzeteseket és szerzetesnőket, valamint laikusokat. Az egyházmegyei struktúrák, amelyek már most is a szinodalitás gyakorlatát tükrözik, alapvető támogatást nyújthatnak e téren, különösen a Tanácsosok testülete, a Szenátus, a plébániai tanácsadó testület stb.

Készíthető személyre szóló levél vagy akár videó is, amelyben a püspök mindenkit meghív és arra bátorít az egyházmegyében, hogy vegyen részt a meghallgatás, a párbeszéd és a konzultáció folyamatában. Ajánlott, hogy a szinodusi folyamat egyházmegyei szakaszát egy liturgikus ünnepséggel nyissák meg és zárják le, amelyet a püspök celebrál.

A konzultációs folyamat során a püspök legfontosabb feladata a meghallgatás. Bár a megyéspüspök személyes részvétele a meghallgatás folyamatában sokféle formában megjelenhet, arra ösztönözzük, hogy vegyen részt és figyeljen a hívek hangjára. Amellett, hogy a püspök részt vesz az egyházmegye helyi találkozóin, sőt, ha úgy kívánja, saját maga is összehívhat ad hoc kisközösségi összejöveteleket, amelyekre azokat hívja meg, akik az egyházmegye összetételét leképezik, különösen a perifériákon élőket. Emellett a konzultációk során összegyűjtött visszajelzések

áttekintésével is meghallgathatja a véleményeket, megkülönböztetve, hogy mit mond a Szentlélek a gondjaira bízott emberek által. A püspöknek rendszeresen találkoznia kell az egyházmegyei kapcsolattartó(k)kal, hogy áttekintse a konzultáció folyamatát és a felmerülő kérdésekkel foglalkozzon. Figyelni kell arra is, hogy a püspök és a papság jelenléte ne okozza azt az elkerülendő hatást, amely korlátozza a hívek hiteles és kötetlen hozzájárulását, különösen olyan körülmények között, ahol botrány történt vagy egyszerűen a kulturális tisztelet miatt.

Végül pedig az egyházmegyei szakasz csúcspontjaként a püspök hívjon össze egy egyházmegyei előszinódusi találkozót, melynek megszervezésében működjék együtt az egyházmegyei kapcsolattartó(k)kal. Ennek az összejövetelnek az egyházmegye széles körű képviselőit kell törekednie azzal a céllal, hogy együtt imádkozzanak, hallgassanak, gondolkodjanak és megkülönböztessék azt a szinódusi utat, amelyre Isten Lelke az egyházmegyét hívja. A püspök ezután az egyházmegyei kapcsolattartó(k)kal együttműködve felülvizsgálhatja az egyházmegyei jelentést, mielőtt azt a püspöki konferencia elé terjesztik. Nagyon fontos megjegyezni, hogy az egyházmegyei összefoglalónak nem az a célja, hogy pozitív vagy negatív értékítélet legyen a megyéspüspökről, hanem az egyházmegyei szintézisnek inkább egy őszinte jelentésnek kell lennie mindarról, amit a szinódusi folyamat egyházmegyei szakaszában megosztottunk egymással, és amely Isten népe különböző nézeteit és perspektíváit képviseli.

Érthető, hogy e konzultációs folyamat megkezdése a pasztoráció vezetőiben az izgalomtól és az örömtől kezdve az aggodalomig, a félelemig, a bizonytalanságig vagy akár a szkepszisig sokféle érzést vált ki. Az ilyen árnyalt reakciók gyakran részei a szinodális útnak. A püspökök tudomásul vehetik az egyházmegyében megjelenő reakciók sokféleségét, ugyanakkor bátoríthatják is a Szentlélek iránti nyitottságot, aki gyakran meglepő és üdítő módon munkálkodik. Mint nyájának jó pásztora, a püspök arra hivatott, hogy Isten népe előtt járjon, hogy közéjük álljon, és hogy kövesse őket, biztosítva, hogy senki se maradjon ki vagy tévedjen el.

4.3 A papok és diakónusok szerepe a szinódusi folyamatban

A papok és diakónusok szolgálatának két létfontosságú viszonyítási pontja van: egyrészt a megyéspüspök, másrészt pedig a lelkipásztori gondoskodásukra bízott emberek. Így a helyi egyházban jelen lévő papság hasznos kapcsolódási pontot jelent a püspök és a rábízottak között. Ezáltal a papok és a diakónusok kulcsszerepet kapnak abban, hogy együtt haladjanak Isten népe körében, egyesülve a püspökkel és a hívek szolgálatában. Képesek arra, hogy a püspök nevében beszéljenek a néppel, és arra is és fordítva is. Ők a közösség és az egység küldöttei Krisztus Testének építésében, segítik a híveket, hogy együtt haladjanak előre. A papok emellett a megújulás hírnökei, akik figyelnek a nyáj szükségleteire, és rámutatnak arra, hogy a Szentlélek hogyan nyit új utakat. Végül pedig az imádság emberei, akik elősegítik a szinodalitás valóban lelki megtapasztalását, hogy Isten népe jobban a Szentlélekre figyelhessen és közösségben felismerhesse Isten akaratát.

Ebben az értelemben a papoknak és a diakónusoknak döntő szerepük van abban, hogy Isten népét a szinodalitás útján kísérik. Krisztus Egyházának szinódusibb válásának előmozdítására és ennek a gyakorlatba történő megvalósítására irányuló erőfeszítéseik létfontosságúak. A papok és diakónusok tudatosíthatják az egyház szinodális jellegét és a szinodalitás jelentését az általuk ellátott egyházközösségekben, szolgálatokban és mozgalmakban. A papok és diakónusok arra is hivatottak, hogy támogassák, bátorítsák, elősegítsék és lehetővé tegyék a szinodális folyamat egyházmegyei szakaszát a helyi egyházban. Ezt azokon testületeken át teszik, amelyek már megvannak az egyházmegyében, mint például a Tanácsosok testülete, a Papi Szenátus és a Plébániai tanácsadó testület. Külön is fontos a helyi egyházak „szinodális” szerveinek bevonása, különösen is a Plébániai tanácsadó testületé. Az Egyház szinodális útján ezek a testületek egyházmegyei szinten „alapvetőnek bizonyulhatnak, és elkezdhet kialakulni egy szinodális egyház.” (EC, 7).

Ugyanakkor a papok és a diakónusok új és kreatív módokat találhatnak arra, hogy a hívek körében előmozdítsák a hiteles *szinodális tapasztalatot*, a megyéspüspök és az egyházmegyei kapcsolattartó(k) kezdeményezéseihez kapcsolódva, akiket erre a feladatra (a szinódusi folyamat koordinációja) kijelöltek. Érdemes megjegyezni, hogy a szinódusi folyamat egyházmegyei

szakaszában a konzultációt a megyéspüspök koordinálja, és „a [helyi] egyház papjaihoz, diakónusaihoz és a világi hívőkhöz szól, egyénileg és a különféle társulásokban, anélkül, hogy figyelmen kívül hagynák azt az értékes hozzájárulást, amelyet a megszentelt személyek nyújthatnak” (EC, 7). Az *előkészítő dokumentum* azt tanítja, hogy Jézus szolgálatában „az apostolok kiválasztása nem egy kizárólagos hatalmi és elkülönült pozíció, hanem az áldás és a közösség befogadó szolgálatának kegyelme. A feltámadt Úr Lelkének ajándékának köszönhetően őrzik Jézus helyét, anélkül, hogy helyettesítenék őt: nem megszürik, hanem megkönnyítik a vele való találkozást” (PD, 19). Így a felszentelésben kapott szent ajándékokkal és karizmákkal felruházott papságnak is döntő szerepe van abban, hogy ez a szinódusi tapasztalat a Feltámadott Krisztussal való hiteles találkozás legyen, amely alapot vet az imádságban, táplálkozik az Eucharisztia ünnepléséből és inspirációt nyer Isten Igéjének hallgatása által.

4.4 Útiter (lépésminta az egyházmegyei szakaszhoz)

Az egyes egyházmegyékben a meghallgatás és párbeszéd szakaszának megvalósításával járó feladatok a helyi tényezőktől függően változhatnak, de általános megközelítés szerint ez a következő lépéseket foglalja magában:

1. Az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek) kijelölése

Minden egyházmegyének ki kell választania egy vagy két személyt, akik az egyházmegyei kapcsolattartó szerepét töltik be. Az „A.függelék” részletesen ismerteti e kapcsolattartók feladatait és a tőlük elvárt tulajdonságokat. Ideális esetben két személyt nevezzenek ki, mint a társfelelősség modelljét. Ha egynél több egyházmegyei kapcsolattartó személy van, ajánlott egy nőt és egy férfit kinevezni. A kapcsolattartó(k) lehet önkéntes vagy fizetett, illetve az egyházmegyében már dolgozó személy(ek). Az egyházmegyei kapcsolattartók lehetnek papok, szerzetesek vagy laikusok. Az egyházmegyék megfontolhatják azt is, hogy az egyházmegyei kapcsolattartó(k) szerepet vállalhatnak abban is, hogy az egyházmegyében a szinodalitás útját 2023 októberéig és azon túl is szolgálják.

2. Egy egyházmegyei szinódusi team felállítása

Az egyházmegyei kapcsolattartó(k)nak valószínűleg egy teammel kell majd együtt dolgoznia, amely vagy nyílt folyamaton keresztül, érdeklődő személyekből, vagy pedig a megyéspüspök kinevezése alapján állítható össze. Az egyházmegyei szinódusi team tagjai valószínűleg a plébániák, mozgalmak, egyházmegyei szolgáltevők és vallási közösségek képviselőiből állnak majd, akik az egyházmegyei kapcsolattartó(k)at tanácsadó és munkaszervezetként segíthetik majd. A jelenlegi szinódus egyházmegyei szakaszán túlmenően az egyházmegyei szinódusi team az egyházmegye püspökével együttműködve a jövőben is folytathatja a szinodalitás útjának előmozdítását és megvalósítását az egyházmegyében.

3. Az egyházmegye útjának megkülönböztetése

Az előkészítő dokumentum és a Vademecum a jelenlegi szinódusról nyújt tájékoztatást, továbbá a konzultációs folyamat megszervezéséhez iránymutatásokat kínál. A dokumentumokat az eltérő kontextusokban különbözőképpen kell alkalmazni, a helyi egyház és a társadalom megfelelő valóságától és kihívásaitól, valamint az egyházmegyében zajló vagy nemrégiben lezajlott szinódusi folyamatoktól függően. E dokumentumok segítségével imádságos elmélkedést végezhető annak érdekében, hogy az egyházmegye számára kulcsfontosságú területek megkülönböztetése lehetővé váljon.

4. A részvételi folyamat megtervezése

Minden egyházmegyének törekednie kell a lehető legszélesebb körű részvételre, azáltal, hogy különböző megszólítási módokat alkalmaz, mint pl. plébániai szintű találkozók, egyházközségek közötti összejövetelek, iskolai csoportok, helyi egyesületek megszólítása, online felületek, a nyelvi kisebbségekhez tartozók, valamint az Egyháztól eddig távol állók elérésének megfelelő eszközeinek alkalmazása. Ideális esetben lehetőség kell biztosítani arra is, hogy a különböző csoportok egymást meghallgassák. A konzultációs folyamathoz szükséges erőforrásokat el kell különíteni és rendelkezésre kell bocsátani, ideértve a költségvetést, a fizikai létesítményeket

és az online platformokat. Az egyházmegyék közötti együttműködés is lehetséges, hogy a szükség szerinti pénzügyi támogatást és emberi erőforrásokat biztosítani lehessen.

5. Csoportkoordinátorok felkészítése a szinódusi konzultációs ülésekre.

Az egyházmegyei szinódusi team koordinátorok segítségével valósíthatja meg a szinódusi konzultációt. Például egy egyházközségen belül az adott egyházközség koordinátora felügyelheti a szinódusi konzultációt, együttműködve a megfelelő plébániai teammel. Minden koordinátornak tájékoztatást kell kapnia a szinódusi folyamat céljairól és hozzáférést kell kapnia a megfelelő forrásokhoz, beleértve ezt a Vademecumot és a szinódus honlapját. A koordinátorok ezt követően az egyházmegyei szinódusi teammel dialógusban megítélik és megtervezik a saját csoportjuk számára legmegfelelőbb folyamatokat.

6. Orientációs műhely biztosítása az egyházmegyei szinódusi team és a helyi koordinátorok számára.

Mivel a szinodalitással kapcsolatos tapasztalatok valószínűleg különbözőek az egyes egyházmegyében, ezért képzési műhelyeket lehet biztosítani, hogy mindenki tájékozódhasson a szinodalitással kapcsolatosan és alapvető készségekkel rendelkezzen a szinodális folyamatok megértéséhez. Ilyen készségek közé tartozna például szinódusi konzultációs ülések megszervezése és ez az alapképzés önmagában is értékes eredménye lehet a jelenlegi szinódusi folyamatnak. A B. függelék vázlatosan bemutatja, hogyan lehet lebonyolítani egy jellemző szinódusi konzultációs ülést. A legfontosabb a megfelelő módszerek alkalmazása, olyan, ami elősegíti a figyelmes meghallgatást, a valódi megosztást és a közös lelki megkülönböztetést. További források a szinódusi honlapon találhatóak.

7. Kommunikáció minden emberrel

A tudatosság növelése és a részvétel ösztönzése érdekében a szinódus kapcsán széles körű nyilvánosságot kell biztosítani, hogy a szinódus jelentőségét és céljait, valamint azt, hogy kik és hogyan vehetnek részt benne, megismertessék. A honlapon néhány példa található a nyilvánosságra szánt anyagokra.

8. A szinódusi konzultációs folyamat megvalósítása, nyomon követése és irányítása

Amint készen áll, elkezdődhet a szinódusi konzultációs folyamat. Ennek a szakasznak a középpontjában a szinódusi konzultációs találkozók állnak, amelyekre az egyházmegyében sor kerül. Egyházmegyei szinten liturgikus ünnepséget lehet szervezni az egyházmegyei szakasz megnyitására és a Szentlélek segítségül hívására, kérve, hogy a Lélek vezesse a folyamatot. Az egyházmegyei szakasz során az egyházmegyei kapcsolattartó(k)nak rendszeres kapcsolatot kell tartania a szinódusi konzultációs találkozók csoportkoordinátoraival, hogy figyelemmel kísérhesse az előrehaladást, szükség esetén támogatást nyújthasson, és megkönnyítse az elképzelések, a legjobb gyakorlatok és a visszajelzések cseréjét. Egy időpontot is meg kell határozni a konzultációs visszajelzések benyújtására, amely az egyházmegyei szintézisre vonatkozó, alább ismertetett iránymutatásokat követheti.

9. Egyházmegyei szinódust megelőző találkozó

Erősen ajánlott, hogy az egyházmegyei konzultációs folyamat csúcspontja az egyházmegyei szinódust megelőző találkozóban legyen, amely a liturgikus ünneplést is magában foglalja. Az egyházmegye tagjainak legszélesebb körű spektrumát kell meghívni azzal a céllal, hogy együtt imádkozzanak, hallgassanak, elmélkedjenek és megkülönböztessék azt a szinódusi utat, amelyre a Szentlélek az egyházmegyét hívja. Ennek a találkozóknak a megszervezésére a C. függelék tartalmaz javaslatokat.

10. Az egyházmegyei szintézis elkészítése és benyújtása

Végül pedig szükséges egy egyházmegyei szintézist elkészíteni az egyházmegye területéről származó összegyűjtött visszajelzések, valamint a szinódust megelőző találkozó eredménye alapján. Erre a D. függelék tartalmaz egy javasolt vázlatot, amit egy meghatározott időpontig a püspöki konferenciához kell benyújtani. A véglegesítést követően a szintézist az egyházmegye nyilvánosságával is közölni kell. Az egyházmegyei kapcsolattartó(k)nak kinevezését legalább a püspöki szinódus 2023. októberi közgyűléséig fenn kell tartani, de szerepük ezen időpont után is

folytatódhat. A jelenlegi szinódus egymást követő szakaszaiban ők lesznek a kapcsolattartó a püspöki konferenciák és a kontinentális szinódus számára, és segíthetnek abban, hogy az egyházmegye továbbra is részt vehessen a szinódusi folyamatban. Amennyiben szükséges, ők biztosítják a konzultáció során felmerült javaslatok zökkenőmentes egyházmegyei megvalósítását. Mindezeket figyelembe véve ez a szinódusi folyamat nem a vég, hanem egy új kezdet.

4.5 A szinodális tapasztalat alapelemei

A fenti 4.4. részben felsorolt lépéseket iránymutatásként kell használni. Végző soron az egyházmegyei szakasz hasonló elemeket tartalmaz, mint a püspöki szinódus közgyűlése, például az 2023 októberében Rómában tartandó közgyűlés. Ezek az elemek a következők: a kezdéskor egy liturgikus ünnepség, közgyűlés, kiscsoportos találkozók, a csend és az imádság pillanatai, informális beszélgetések, közös élmények (például zarándoklatok, művészeti események, valamint a kiszolgáltattakkal, fogyatékkal élőkkel és idősekkel kapcsolatos találkozás), végül pedig befejezéskor egy liturgikus ünnepség. A szinodalitás ezen alapvető összetevői könnyen alkalmazhatók a helyi körülményekhez alkalmazva annak érdekében, hogy elősegítsék a gyümölcsöző szinodális tapasztalatot a helyi egyházban, szem előtt tartva a 2. részben fentebb vázolt elveket, magatartásokat és buktatókat.

5. A szinódusi folyamat megszervezéséhez szükséges erőforrások

5.1 Az egyházmegyei szinódusi folyamatának módszertana

Minden egyházmegye fel tudja mérni azt, hogy hogyan lehetne a legkedvezőbb módon ismertté tenni Szentlélektől származó szinodális tapasztalatot a hívő nép számára, különös figyelmet fordítva azokra, akiknek a hangját a múltban nem hallották meg. A szinódus honlapján tanácsokat és forrásokat találunk arra vonatkozóan, hogy ezt miként lehet megtenni.

Amint fentebb említettük, az egyének és csoportok helyi egyházon keresztül vehetnek részt a szinodális folyamatban. Lehetőség van azonban arra is, hogy az egyének és csoportok közvetlenül a Püspöki Szinódus Főtitkárságához forduljanak (EC, 6).

A helyi egyházakon belül a találkozókat úgy kell megszervezni, hogy a helyi kontextusban a lehető legtermékenyebb szinódusi tapasztalat megszületését segítsék elő. Ideális esetben több ilyen „szinodális konzultációs találkozót” szerveznének a résztvevők számára, hogy elmélyülhessenek és gazdagabb párbeszédet folytathassanak. Alternatív megoldásként új közösségeket is lehet szervezni, hogy többen tapasztalhassák meg a nézetek és tapasztalatok szélesebb körű változatosságát, és bekapcsolódhassanak.

Az egyes emberek az egyházmegyéhez közvetlenül is elküldhetik visszajelzéseiket. Az egyéni konzultációs beadványok esetében a megfelelő információkat és anyagokat időben el kell juttatni, hogy az adott vélemények az egyházmegyei szintézisbe bekerülhessenek. A szinódusi folyamat közösségi tapasztalatát támogatni kell az egyéni hozzájárulásokkal szemben, mivel ezek jobban kifejezik az „együtt járás” szinódusi szellemét. Ebben az értelemben videók, videokonferenciák, szentírási elmélkedések és imák ajánlhatók azoknak, akik egyénileg járulnak ehhez hozzá, hogy ezáltal is szorosabban egyesüljenek a szinodalitás tapasztalatával.

A több közösséget összefogó szinodális konzultációs találkozók megtartása jó módja lehet annak, hogy különböző társadalmi-gazdasági háttérrel, etnikumokkal, korcsoportokkal stb. rendelkező embereket összegyűjtsük. Két vagy több plébánia is találkozhat, hogy közös szinodális konzultációs üléseket szervezzenek. A megosztás középpontjában egy közös, releváns tapasztalat állhat, például a keresztények előtt álló kihívások, az egyházi lét a COVID-19 világjárvány közepette, vagy olyasvalami, ami életünkhöz kapcsolódik. Egy plébániák közötti szervezőcsoportot is létre lehet hozni.

Arra is bátorítunk titeket, hogy a szinodalitás témáját és a szinodális konzultációs folyamatot lehetőség szerint építsék be a már tervezett helyi vagy egyházmegyei találkozókba és összejövetelekbe. Ebben az értelemben a szinódusi folyamat egyházmegyei szakasza gazdagíthatja a

2021-2022-es év már meglévő lelkipásztori programját, miközben bizonyos új elemeket is inspirálhat.

5.2 A szinódusi folyamat informális dimenziója

Egymás megismerése és a közös élet megosztása gazdagítja az egymásra való odafigyelést. A találkozás és a dialógus megkezdése előtt nagyon hasznos lehet valamiféle közös tevékenység.

Néhány példa erre: zárandoklat, szociális vagy karitatív tevékenység, vagy egyszerűen csak egy közös étkezés. A résztvevők közötti kölcsönös bizalom kialakításán túl ez elősegítheti azon emberek részvételét is, akiket inkább a gyakorlati cselekvés vonz, mintsem az intellektuális vita.

Ez a megközelítés Jézus példáját követi, aki összegyűjtötte tanítványait, hogy együtt étkezzenek, együtt vándoroljanak vagy egyszerűen csak időt töltsenek egymással. Fontos az, hogy megfelelő időt és teret biztosítsunk a közös étkezésre, meghosszabbítva a szünetekben a meghallgatás élményét egy kevésbé formális és spontánabb eszmecsere során. Ez megnyitja az utat a formális megbeszéléseken magukat kevésbé jól érző emberek gyümölcsözőbb részvétele előtt, valamint lehetőséget adhat bizonyos kérdések szabadabb tisztázására.

A fizikai, kulturális, szociális és karitatív tevékenységekben való részvétel hozzájárulhat a résztvevők közötti közösség építéséhez, az Egyházat a közös testvériség új tapasztalatain keresztül megújítva.

5.3 A konzultáció fő kérdése

Ez a szinódus a következő alapvető kérdést teszi fel: A szinodális egyház az evangélium hirdetése során „együtt halad”. Hogyan történik ez az „együtt haladás” ma a helyi egyházában? Milyen lépésekre hív minket a Lélek, hogy növekedjünk „együtt haladásunkban”? (PD, 26)

Erre a kérdésre válaszolva arra kapunk meghívást, hogy:

- felidézünk tapasztalatainkat
- mélyebben olvassuk újra ezeket a tapasztalatokat: Milyen örömeket okoztak? Milyen nehézségekkel és akadályokkal találkoztak? Milyen sebeket tártak fel? Milyen felismeréseket váltottak ki?
- gyűjtsétek össze a gyümölcsöket, hogy megosszátok őket: a Szentlélek hangja hogyan szólalt meg ezekben a tapasztalatokban? Mit kér tőlünk a Lélek? Melyek a javítandó pontok, a változás lehetőségei, a megteendő lépések? Milyen utak nyílnak meg helyi egyház előtt?

Annak érdekében, hogy az embereket ezen alapvető kérdés teljesebb feltárásában segítsük, a következő témák a „megélt szinodalitás” (PD, 30) jelentős aspektusait emelik ki. E kérdésekre felelve hasznos emlékezni arra, hogy az „együtt haladás” két, egymással mélyen összefüggő módon történik. Először is, Isten népeként egymással együtt haladunk előre, emellett pedig Isten népeként az egész emberi családdal együtt haladunk. Ez a két perspektíva gazdagítja egymást, és hasznos a mélyebb közösség és a gyümölcsözőbb küldetés felé vezető közös megkülönböztetésben.

Az alábbi tíz téma mindegyikéhez tartozó kérdések kiindulópontként vagy hasznos iránymutatásként használhatók, viszont nem szükséges, hogy a megbeszélés és a dialógus az alábbi kérdésekre korlátozódjon:

1. TÁRSAK AZ ÚTON

Az Egyházban és a társadalomban egymás mellett járunk ugyanazon az úton. Helyi egyházunkban kik azok, akik „együtt járnak”? Kik azok, akik látszólag távolabb vannak egymástól? Hogyan vagyunk hivatottak arra, hogy társként növekedjünk? Milyen csoportok vagy egyének maradnak a periférián?

2. MEGHALLGATÁS

A meghallgatás az első lépés, amelyhez előítéletek nélküli nyitott elmére és szívre van szükség. Hogyan szól hozzánk Isten azokon a hangokon keresztül, amelyeket néha figyelmen kívül hagyunk? Hogyan hallgatják meg a laikusokat, különösen a nőket és a fiatalokat? Mi segíti vagy gátolja a meghallgatásunkat? Mennyire hallgatjuk meg azokat, akik a periférián vannak? Hogyan

integráljuk a megszentelt élet tagjainak hozzájárulását? Milyen korlátok tapasztalhatók a meghallgatásra való képességben, különösen akkor, ha másoknak más nézeteik vannak, mint nekünk? Milyen teret kap a kisebbségek hangja, különösen a szegénységet, marginalizálódást vagy társadalmi kirekesztést megtapasztalóké?

3. MEGNYILVÁNULÁS

Mindenkit meghívunk arra, hogy bátran és parrhesia, azaz szabadságban, igazságban és szeretetben szólaljon meg. A bátor, őszinte és felelősségteljes megszólalást mi az, ami lehetővé teszi vagy akadályozza helyi egyházban és a társadalomban? Mikor és hogyan sikerül kimondani azt, ami számunkra fontos? Hogyan működik a kapcsolat a helyi médiával (nem csak a katolikus médiával)? Ki beszél a keresztény közösség nevében, és őket hogyan választják ki?

4. ÜNNEPLÉS

Az „együtt járás” csak akkor lehetséges, ha az Ige közös hallgatásán és az Eucharisztia ünneplésén alapul. Hogyan inspirálja és irányítja az imádság és a liturgikus ünneplés a közös életünket és közösségi küldetésünket? Hogyan inspirálják a legfontosabb döntéseket? Hogyan segítjük elő a hívek aktív részvételét a liturgiában? Milyen teret kap a lektori és akolitusi szolgálatban való részvétel?

5. KÖZÖS KÜLDETÉSÜNKÉRT VALÓ FELELŐSSÉG MEGOSZTÁSA

A szinodalitás az Egyház küldetésének szolgálatában áll, amelyben minden tagnak részt kell vennie. Mivel mindannyian misszióra küldött tanítványok vagyunk, hogyan kaptak meghívást a megkeresztelt személyek, hogy részt vegyenek az Egyház missziójában? Mi akadályozza a megkeresztelteket abban, hogy aktívan részt vegyenek a misszióban? A misszió mely területeit hanyagoljuk el? Hogyan támogatja a közösség azokat a tagjait, akik különböző módon szolgálják a társadalmat (társadalmi és politikai szerepvállalás, tudományos kutatás, oktatás, a társadalmi igazságosság előmozdítása, az emberi jogok védelme, környezetvédelem stb.) Hogyan segíti az Egyház tagjait abban, hogy missziós módon éljék meg a társadalom szolgálatát? Hogyan és ki által történnek a missziós döntésekkel kapcsolatos megkülönböztető döntések?

6. PÁRBESZÉD AZ EGYHÁZBAN ÉS A TÁRSADALOMBAN

A párbeszéd kitartást és türelmet igényel, de lehetővé teszi a kölcsönös megértést is. Milyen mértékben találkoznak a közösségben a különböző népek a párbeszéd érdekében? Milyen helyei és eszközei vannak a párbeszédnek helyi egyházon belül? Hogyan segítjük elő az együttműködést a szomszédos egyházmegyékkel, a környező vallási közösségekkel, a laikus egyesületekkel és mozgalmakkal stb. való együttműködést? Hogyan kezeljük a szemléletmódbeli eltéréseket, a konfliktusokat és a nehézségeket? Az Egyház és a társadalom mely konkrét kérdéseire kell figyelmet fordítanunk? Milyen tapasztalataink vannak a párbeszéd és az együttműködés terén más vallások híveivel és azokkal, akik nem vallási kötődésűek? Hogyan folytat párbeszédet az Egyház a társadalom egyes szféráival és miként tanul a társadalom más szféráiból: a politika, a gazdaság, a kultúra, a civil társadalom képviselőitől és a szegényektől?

7. ÖKUMENIZMUS

Az egy kereszttség által egységbe foglalt, de különböző felekezeti keresztények közötti párbeszéd különleges helyet kap el a szinodusi úton. Milyen kapcsolatokat ápol egyházi közösségünk más keresztény hagyományok és felekezetek tagjaival? Mi az, ami közös bennünk, és hogyan haladunk előre? Az együtt járás milyen gyümölcsöt termett? Milyen nehézségek merültek fel? Hogyan tehetjük meg a következő lépést?

8. TEKINTÉLY ÉS RÉSZVÉTEL

A szindóusi egyház részvételi és társfelelős egyház. Miként határozza meg közösségünk a kitűzendő célokat, az elérésükhöz vivő utat és a szükséges lépéseket? Hogyan gyakoroljuk a tekintélyt vagy a kormányzást a helyi egyházon belül? A gyakorlatban hogyan valósul meg a csapatmunka és a társfelelősség? Ki és hogyan végzi az értékelés feladatát? Hogyan segítik elő a laikusok szolgálatát és a laikusok felelősségét? Vannak-e helyi szinten gyümölcsöző tapasztalataink a szinodalitással kapcsolatosan? Hogyan működnek a szinodális testületek a helyi egyházak szintjén (tanácsadó

testületek, tanácsok stb.)? Hogyan tudjuk megvalósítani a szinodális szemléletet a részvételben és a vezetésben?

9. MEGKÜLÖNBÖZTETÉS ÉS DÖNTÉS

A szinódusi „stílusban” a döntéseket annak megkülönböztetésével hozzuk meg, hogy mit mond a Szentlélek a közösség által. Milyen módszereket és folyamatokat használunk a döntéshozatal során? Hogyan lehetne ezeket fejleszteni? Hogyan segítjük elő a hierarchikus struktúrákon belül a döntéshozatalban való részvételt? Segítenek-e döntéshozatali módszereink abban, hogy Isten egész népét meghallgassuk? Milyen kapcsolat van a konzultáció és a döntéshozatal között, és hogyan ültetjük át ezeket a gyakorlatba? Milyen eszközöket és eljárásmodokat használunk az átláthatóság és az elszámoltathatóság előmozdítására? Hogyan tudunk növekedni a közösségi lelki megkülönböztetésben?

10. ÖNMAGUNK FORMÁLÁSA A SZINODALITÁSBAN

A szinodalitás magában foglalja a változás iránti nyitottságot, a formálódást és a folyamatos tanulást. Hogyan alakítja egyházi közösségünk az embereket, hogy képesek legyenek jobban „együtt járni”, egymást meghallgatni, a misszióban részt venni és párbeszédet folytatni? Milyen képzést kínálunk a megkülönböztetés és a tekintély szinodális módon való gyakorlásának elősegítésére?

A szinódus honlapja javaslatokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogyan lehet e kérdéseket az embereknek egyszerű és megnyerő módon feltenni. Az egyházmegyéknek, plébániáknak vagy egyházi közösségeknek nem arra kell törekedniük, hogy az összes kérdésre kitérjen, hanem a szinodalitásnak a saját kontextusában leginkább releváns aspektusait kell megkülönböztetnie és azokra kell összpontosítania. A résztvevőket arra bátorítjuk, hogy őszintén és nyíltan osszák meg valós tapasztalataikat, és együtt gondolkodjanak arról, hogy a Szentlélek mit tárhat fel az általuk megosztott tapasztalatokon keresztül.

A HÁLA SZAVA

Őszinte köszönet mindazoknak, akik szervezik, koordinálják és részt vesznek ebben a szinódusi folyamatban. A Szentlélek vezetésével mi alkotjuk azokat az élő köveket, amelyeken át Isten felépíti azt az egyházat, amelyet a harmadik évezredre kíván (1Pt 2,5). A Boldogságos Szűz Mária, az Apostolok Királynője és az Egyház Édesanyja járjon közben értünk, miközben együtt haladunk azon az úton, amelyet Isten számunkra kijelölt. Miként pünkösdkor az emeleti teremben, az Ő anyai gondviselése és közbenjárása kíséren bennünket, miközben építjük az egymással való közösséget és teljesítjük küldetésünket a világban. Vele együtt Isten népeként, együtt mondjuk, hogy: „Legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,38).

„A” függelék

Az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)/team

Minden egyházmegyének ki kell választania egy vagy két személyt, akik a szinódusi konzultáció egyházmegyei szakaszában majd az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek) vagy társvezetők lesznek. Ha lehetséges, alakítsanak ki egy az együttműködőkből egy teamet is.

Egyetlen kapcsolattartó személy kinevezése helyett a *társvezetés* modellje ajánlott, mivel ez tükrözi a folyamat szinódusi jellegét. Arra bátorítjuk a kapcsolattartót, hogy társvezető társával dolgozzon együtt és egy teammel működjön együtt, hogy tanuljanak egymástól, megosszák a felelősséget, és gazdagítsák a szinódusi folyamat kreativitását és életerejét az egyházmegyében. Az egyházmegyei kapcsolattartó(k)/csapat munkája a következő általános funkciókat vagy feladatokat foglalja magában:

Kapcsolattartás az egyházmegye és a püspöki konferencia (és a konferencia kapcsolattartó személye vagy teamje) között.

Az egyházmegye plébániái és más egyházi csoportjai számára a szinódusi konzultációval kapcsolatos referenciaként szolgál(nak).

Az egyházmegye püspöke számára a fő kapcsolattartó személy(ek) szerepét tölti be a szinódusi folyamattal kapcsolatban.

Egy szinódusi teammel együttműködve dolgozza ki, hogyan bontakozik ki az egyházmegyei folyamat, és megvitatja a szinodalitással kapcsolatos témákat és kérdéseket (ahogyan azokat a püspöki szinódus főtítkársága és a püspöki konferencia felvázolta), valamint az egyházmegye területéről érkező konzultációs ívek összegyűjtésének, elemzésének és szintézisének folyamatát.

Hívja meg az összes plébániát, hogy vegyenek részt a konzultációs folyamatban, helyi szinten szervezzenek összejeveleteket a szinódusi folyamatban való részvételre. A plébániák összefoghatnak más plébániákkal, hogy elősegítsék a nagyobb közösség és a közös utazás érzését. Az egyházmegyei kapcsolattartó(k)/team bátorítsa a plébániákat a testvériség, a társfelelősség szellemének, valamint a közösség felszentelt, szerzetes és laikus tagjainak teljesebb és aktív részvételének előmozdítására, beleértve a gyermekeket, fiatalokat, egyedülállókat, házaspárokat, családokat és időseket. Ily módon a konzultációs folyamat a helyi közösség társadalmi-gazdasági és kulturális/etnikai hátterének és képességeinek sokféleségét fogja képviselni, valamint ösztönözni fogja a konzultációt azokkal, akik kevésbé aktívan gyakorolják a katolikus hitet, továbbá a különböző keresztény felekezetekhez és más hitbeli hagyományokhoz tartozókkal, valamint a helyi közösség olyan lakosaival, akiknek a plébániával nincs kapcsolatuk.

Meghívjuk az egyházmegye minden egyes szolgálattevőjét, mozgalmát, egyházi testületét és osztályát/hivatalát, hogy a Vademecumban és a kísérő dokumentumokban szereplő kérdésekre a saját szolgálatuk vagy szakterületük szerint adjanak véleményt. E csoportok mindegyike tarthat saját konzultációt, vagy együttműködhet egymással és/vagy az egyházmegye plébániáival. Törekedni kell arra, hogy az egyházmegyén belül az összes különböző apostoli tevékenységet, kultúrát, közösséget, csoportot, kezdeményezést és ökumenikus/vallásközi erőfeszítést bevonják a konzultációs folyamatba, elősegítve a szinodalitás hiteles megtapasztalását a helyi egyházban.

Képzést és kísérést (workshopok, webináriumok, videók, anyagok és/vagy személyes támogatás formájában) kínáljon azoknak, akik a konzultációs folyamat helyi szintű (plébániákon, közösségekben stb.) lebonyolításáért és elősegítéséért felelősek, hogy segítsen megérteni a szinodalitás jelentését, a jelenlegi szinodális folyamat célkitűzéseit és a szinodális tapasztalat jellemzőit, amelyeket megpróbálnak elősegíteni (további információkért kérjük, tekintse meg a Vademecumot vagy a szinódus honlapját).

Az egyházmegye területén dolgozzanak ki módszereket a konzultációs folyamatból származó inputok befogadására, és ismertessék meg a folyamatot a plébániák, egyházmegyei csoportok, vallási közösségek és mozgalmak előtt, a lehető legszélesebb körű részvétel bevonásával. Ez magában foglalhatja a következőket:

Javasoljuk, hogy a plébániák/közösségek jelöljék ki saját kapcsolattartójukat/teamet a konzultáció lebonyolítására.

Javasoljuk, hogy a plébániák/közösségek egy, két vagy több konzultációs találkozót tartsanak a helyi közösségben élő emberekkel. A plébániák/közösségek külön konzultációt tarthatnak bizonyos csoportok számára (pl. serdülők, fiatal felnőttek, házaspárok, migránsok és menekültek, a hitben kevésbé aktívak, valamint a szegénységet és peremre szorultságot megtapasztalók).

Javasoljuk, hogy a plébániák találjanak módot az egyes konzultációk/beszélgetések összegzésére vagy feljegyzésére (akár egy titkár/jegyző segítségével, akár a találkozó elektronikus rögzítésével, akár úgy, hogy a résztvevők vagy a kapcsolattartók feltöltik jegyzeteiket az internetre, vagy más módon).

Konkrét határidő annak a folyamatnak/eszköznek a meghatározása, amellyel minden inputot továbbítanak az egyházmegyei kapcsolattartó(k)/csapat részére.

A konzultációs folyamatot követő összejövetelek azokkal, akik részt vettek és másokkal, hogy megosszák, mit tettek a kapott inputok nyomán követése érdekében és meghatározzák a következő lépéseket a szinodalitás szellemének és stílusának helyi szintű integrálása érdekében.

A konzultációs fázis során rendszeresen ellenőrizze az egyes plébániákat/közösségeket, támogatást, bátorítást és kíséretet nyújtva, valamint kifejezve köszönetét is.

Gyűjtse össze időben a helyi konzultációkból származó összegzéseket/véleményeket/meglátásokat. Koordinálja az egyházmegyei szinódust megelőző találkozó megszervezését (lásd a C. függelék).

Elemzi és szintetizálja az összegyűjtött inputot, és egy tömör, legfeljebb **tíz oldalas** egyházmegyei összefoglalót készít, amelyet ezt követően eljuttat a püspöki konferencia részére a megadott határidőig. Ezt a szintézist az egyházmegyei kapcsolattartó(k)kal együttműködő csoportnak kell kidolgoznia, a püspökkel és/vagy az általa kijelölt személyekkel együttműködve (lásd a D. függelék).

Az egyházmegyei szintézist időben el kell küldeni a püspöki konferenciának.

Az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)nek és a teamnek a következő tulajdonságokkal kell rendelkeznie:

Lelkileg érett, élő hittel és jó kommunikációs készséggel rendelkező személy.

Képes a különböző információk szintetizálására.

Képesség a legkülönbözőbb kulturális, életkorbeli és egyházi háttérrel rendelkező emberekkel való jó együttműködésre.

Ismeri az egyházmegyei struktúrákat és folyamatokat.

Előzetes tapasztalattal rendelkezik a megfelelő együttműködési kezdeményezésekben vagy szinodusi folyamatokban végzett munkában.

Alázat a társvezetővel és/vagy csapattal való együttműködésben, nyitott mások meglátásai és adottságai, valamint új módszerek kipróbálása iránt.

Meg kell jegyezni, hogy az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)nek nem kell a klérus tagjainak lenniük. Ha társvezetői modellt alkalmaznak, erősen ajánlott, hogy a társvezetők egy férfi és egy nő legyenek. Legalább egyikük legyen világi személy.

Az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)kel együttműködő teamnek tükröznie kell az egyházmegye sokszínűségét, és reprezentálnia kell az egyházmegye főbb vezetőit: világiakat, papokat és a megszentelt élet tagjait, a különböző kultúrákból, generációkból és háttérből érkező személyeket, visszatükrözve az Egyház sokféle szolgálatát és karizmáját, különösen az egyházmegye fiatalokkal, családokkal, migránsokkal és menekültekkel, valamint a szegényekkel folytatott lelkipásztori munkáját. Hasznos, ha a team néhány tagja korábban/közelmúltban helyi, egyházmegyei vagy nemzeti szinodusi folyamatokban vagy hasonló törekvésekben már részt vett.

Megjegyzés: A Vademecumban és a kísérő mellékletekben és forrásokban az „egyházmegye” kifejezés általában a (rész) helyi egyházakra vonatkozik, és helyettesíthető az eparchia, ordinariátus vagy bármely más egyenértékű egyházi testület kifejezéssel.

B függelék

Útmutatási javaslat egy szinódusi konzultációs ülés megszervezéséhez

A szinódusi konzultációt meg lehet szervezni a plébánia különböző csoportjai között vagy úgy, hogy különböző plébániákból különböző emberek gyűlnek össze. Egyéb egyházmegyei szervezetek vagy más egyházi és világi szervezetek is közreműködhetnek a konzultációk megszervezésében. Az alábbiakban az elképzelhető lépések általános vázlata következik.

1. **Szervezőcsoportot** lehet alakítani a konzultációs folyamat és az összejövetelek helyi szintű megtervezésére és lebonyolítására, beleértve annak mérlegelését is, hogy milyen módon lehet megszólítani az embereket és a párbeszéd előmozdítására, valamint a hiteles szinódusi tapasztalatban való részvételre melyek a legmegfelelőbb módszerek.

2. A **részvételt** plébániai hirdetések, a közösségi média, levelek stb. révén lehet bátorítani. A szomszédság, valamint az olyan egyházi intézmények, mint az iskolák és a szociális központok segítségével erőfeszítéseket lehet tenni azon személyek felkutatására és megszólítására, akik már hosszabb ideje nem állnak rendszeres kapcsolatban az egyházi közösséggel. Gondoskodni kell azok bevonásáról is, akik kirekesztettek vagy akiknek a hangját gyakran nem veszik figyelembe.

3. A résztvevők között ideális esetben a közösségek, tapasztalatok, kultúrák, életkorok és életpályák **sokféleségéből** származó emberek szerepeljenek. A csoport teljes mérete függhet a rendelkezésre álló helyszíntől és a segítők számától.

4. Körülbelül 2-3 héttel a találkozó előtt minden résztvevő kapja meg az imára és elmélkedésre vonatkozó **előkészítő anyagokat**. Ezek tartalmazhatnak egy rövid háttéranyagot a szinodalitásról, a fő elmélkedési kérdés(ek)e)t, valamint az e témáért történő imádkozás és elmélkedés javasolt módjait, ideértve az ajánlott szentírási szakaszokat is. A résztvevőket tájékoztatni kell a szinódusi ülésen alkalmazandó módszerről is: időt kell szánni a személyes felkészülésre, mert ez elengedhetetlen a gyümölcsöző párbeszédhez.

5. A fő **kérdéseknek** lényegretörőnek és rövidnek kell lenniük. Gyakran jobb, ha kevesebb olyan kérdés van, amelyeket mélyen meg lehet vizsgálni, mintha sok olyan kérdés lenne, amelyeket felületesen tárgyalnának. Ez a szinódus a következő alapvető kérdést teszi fel: a szinodális egyház az evangélium hirdetése során „együtt halad”. Hogyan történik ez az „együtt utazás” ma a helyi egyházában? Milyen lépésekre hív minket a Lélek, hogy növekedjünk „együtt utazásunkban”? (PD, 26)

Erre a kérdésre válaszolva arra kapunk meghívást, hogy:

- Felidézzük tapasztalatainkat: Milyen tapasztalatokat hív elő a kérdés a helyi egyházban?
- Olvassuk újra ezeket a tapasztalatokat elmélyülve: Milyen örömeket okoztak? Milyen nehézségekkel és akadályokkal talákoztak? Milyen sebeket tártak fel? Milyen felismeréseket váltottak ki?

- Gyűjtsétek össze a gyümölcsöket, hogy megosszátok őket: A Szentlélek hangja mikor szólalt meg ezekben a tapasztalatokban? Mit kér tőlünk a Lélek? Melyek a megerősítendő pontok, a változás perspektívái, a megteendő lépések? Milyen utak nyílnak meg helyi egyházunk előtt?

Gyakran nagyon gyümölcsöző a résztvevők számára, ha elgondolkoznak a helyi közösség eddigi útjáról. Milyen volt a közösség hitéletének története? Hogyan jutott el a közösség oda, ahol most tart? Hogyan volt jelen Isten? A múlt közös felidézése gyakran segít az előre vezető úton és a közösség építésében.

Azért, hogy segítsünk ennek az alapvető kérdésnek a teljesebb feltárásában, tíz témát dolgoztunk ki, amelyek a „megélt szinodalitás” (PD, 30) releváns szempontjait emelik ki. A tíz téma mindegyik kísérő kérdések kiindulópontként vagy hasznos iránymutatásként használható a konzultáció gazdagítása során. Ezek a kérdések a Vademecum 5. részében található, részletesebb változata pedig a szinódusi honlapon található kísérőanyagokban érhető el.

6. Biztosítani kell azt, hogy a konzultáció választott módszerének és formátumának megfelelően legyen elegendő **csoportvezető**, akik megfelelően felkészültek a folyamat lebonyolítására. Meg kell határozni azt a csapatot is, amely a konzultáció **összegzését** készíti el.

7. Az összejövetelen a **közösségi ima és a liturgia** fontos szerepet fog játszani. Az egymásra figyelés Isten Igéjének és a Szentlélek meghallgatásán alapul. Az ima sokatmondó formáit arra lehet használni, hogy kérjük Isten vezetését és ihletét és hagyjuk, hogy elmélyítse közösségünket. E tekintetben a liturgia és a Szentírásról való közös elmélkedés nagyon hasznos eszközök lehetnek.

8. A **csoporthoz tartozó párbeszédre** olyan alkalmas módszer alkalmazható, amely összhangban van a szinodalitás elveivel. Például a lelkibeszélgetés módszere elősegíti az aktív részvételt, a figyelmes meghallgatást, a reflektív beszédet és a lelki megkülönböztetést. A résztvevők kis csoportokat alkotnak, amelyek különböző háttérből érkező, körülbelül 6-7 főből állnak. Ez a módszer legalább egy órát vesz igénybe, és három fordulóba áll. Az első fordulóban mindenki felváltva, egyenlő arányban osztja meg imádságának gyümölcsét, az előzetesen körbeküldött elmélkedési kérdésekhez visszanyúlva (lásd e függelék 5. pontját). Ebben a körben nincs vita, minden résztvevő egyszerűen csak mélyen figyel a többiekre és arra, hogy a Szentlélek hogyan tevékenykedik bennünk, a beszélő személyben és a csoport egészében. Ezt követi egy kis csend, amelynek célja a belsőnk megfigyelése. A második körben a résztvevők megosztják egymással, hogy az első körben mi ragadta meg őket leginkább, hogy a csend ideje alatt mi mozgatta meg őket. Némi párbeszédre is sor kerülhet. Ezt ismét a csend ideje követi. Végül a harmadik körben a résztvevők elgondolkodnak azon, hogy mi az, ami a beszélgetés során visszhangra talált, és mi érintette meg őket a legmélyebben. Új felismeréseket és akár megoldatlan kérdéseket is feljegyeznek. A beszélgetést spontán hálaimák zárhatják. Általában minden kiscsoportnak van egy segítőtje és egy jegyzője. (Ennek a folyamatnak a részletes leírása megtalálható a szinódusi honlapon).

9. Miután a csoportos párbeszéd lezajlott, a kiscsoportjukban a résztvevőknek át kell tekinteniük és meg kell osztaniuk a folyamat során szerzett tapasztalataikat. Milyen volt a tapasztalatuk? Mik voltak a hullámvölgyek és a hullámvölgyek? Milyen új és frissítő felismerésekre bukkantak? Mit tanultak a szinódusi folyamatról? Isten hogyan volt jelen és munkálkodott az együtt töltött idő alatt?

10. A résztvevőknek ezután el kell dönteniük, hogy milyen visszajelzést szeretnének közölni a szervezőkkel/csoportvezetőkkel. Az egyházmegyei szintézisre vonatkozó, a Vademecum 4. részében vázolt irányadó kérdések alapul szolgálhatnak ehhez a helyi szintű visszajelzéshez (lásd még a D. függelék).

11. Ezt követően a résztvevők összegyűlnek az összejövetel lezárása érdekében. Minden kiscsoport egy-egy képviselője röviden beszámolhat a csoport tapasztalatairól. A résztvevőket tájékoztatni kell a szinódusi folyamat következő szakaszáról, hogy tudják, hogyan segíti hozzájárulásuk az Egyházat. Ajánlatos, hogy az összejövetel egy hálaadó imával vagy énekkel záruljon.

12. Az összejövetel után a szervezők/csoportvezetők tagjai összeülhetnek, hogy áttekinthessék a tapasztalatot, és a kiscsoportok visszajelzései alapján elkészítsék a szintézist. Ezt követően továbbíthatják az összegzést az egyházmegyei kapcsolattartó(k)nak.

13. Ha a résztvevők nem tudnak személyesen vagy online részt venni a találkozón, akkor meg kell próbálni elérni őket sms-ben, telefonon, rádióval vagy más megfelelő módon. Fontos, hogy igyekezzünk mindent megtenni annak érdekében, hogy mindenki hangját meghallgassuk, különösen azokat, akik a perifériára szorultak.

További forrásokért kérjük, keresse fel a szinódusi honlapját.

C. függelék

Az egyházmegyei szinódust megelőző találkozó

Minden helyi egyház az egyházmegyei szakaszt egy egyházmegyei szinódus előtti találkozóval zárja. Ez az összejövétel lehetőséget nyújt az egyházmegye tagjai számára, hogy egy liturgikus ünnepségre gyűljenek össze, hogy együtt imádkozzanak, hogy elgondolkodjanak a szinódusi folyamat tapasztalatairól, hogy meghallgassák a szinódusi konzultációkon az egyházmegye területén felmerült visszajelzéseket, hogy párbeszédet folytassanak a helyi egyház valóságáról és az idők jeleiről, és hogy felismerjék a Szentlélek hívását az egyházmegye számára. Míg az egyházmegyei szakasz során a konzultációs folyamat nagy része a helyi egyház egyes közösségeiben, például plébániákon, szolgálatokban és más egyházi közösségekben zajlott, addig az egyházmegyei szinódust megelőző találkozó célja az, hogy tükrözze az egyházmegye reprezentatív keresztmetszetét, beleértve a kisebbségi csoportokat és a periférián élőket is, és a résztvevők számára lehetővé tegye, hogy együtt imádkozzanak, meghallgassák egymást, gondolkodjanak és mérlegeljenek. E találkozót követően az egyházmegyei előszinódusi találkozó eredményét az egyházmegyei szintézis részeként be kell építeni az egyházmegyei szintézisbe, az egyházmegye területéről a szinódusi konzultációkon kapott visszajelzésekkel együtt. (Az egyházmegyei szintézissel kapcsolatos további információkért lásd a D. függelék.)

Célok

a. Ünnepelni és elmélyedni a szinódusi úton való közös haladás egyházmegyei szakaszának tapasztalatain.

b. Az egyházmegyei konzultációk fő témáinak kiértékelése az egyházmegye különböző közösségeinek képviselőiből kiválasztott csoporttal.

c. A különböző közösségek (plébániák, mozgalmak, iskolák, papság, vallási közösségek, peremre szorultak, fiatalok, kulturális csoportok stb.) tagjainak bevonása a konzultációs folyamat tapasztalatainak és reflexióinak átgondolásába, figyelemmel az egyházmegyei szintézisre az egyházmegye területéről kapott visszajelzések alapján.

d. Meghallgatni, hogy mit mondott Isten az egyházmegye lakosságán keresztül, hogy felismerjük az ő akaratát és azokat az utakat, amelyekre az egyházmegyében az Egyházat a mélyebb közösségre, a teljesebb részvételre és a gyümölcsözőbb misszióra hívja.

e. A jó gyakorlatok, a szinódusi utak, valamint egy új lendület és életerő felszínre hozása azért, hogy az együtt utazó, egymásra figyelő és együttfelelős egyház szinodális egyházzá váljon.

f. Kidolgozni az egyházmegyei szintézist, amely tükrözi azt, amit Isten népe az egyházmegyében zajló konzultációs folyamat során megosztott, ami hozzájárulás a világegyház jelenlegi szinódusi folyamatához.

Résztvevők

E szinódusi találkozó tagsága az egyházmegye adott helyzetétől függ. Az egyházmegyék a népesség nagyságának, a földrajzi távolságoknak, a rendelkezésre álló erőforrásoknak, az emberek kulturális háttérének stb. megfelelően adaptálhatják ezeket az iránymutatásokat. Ideális esetben a tagok között szerepelnek:

Az egyházmegye püspöke, segédpüspökök és az egyházmegyei kapcsolattartó(k)/team.

Olyan emberek, akiknek a hangját gyakran nem hallják meg kellőképpen, például a szegények, az idősek, a kisebbségi csoportok, az elmagányosodott emberek, a fogyatékkal élők, a migránsok, a menekültek, az őslakos közösségek stb.

Laikus vezetők (férfiak, nők, fiatalok a különböző szolgálatokból és egyházmegyei szervezetekből)

Egyéb laikusok (férfiak, nők és fiatalok, akiket a plébániákról és más egyházi szervezetekből hívtak meg)

Papság (egyházmegyei papok, egyházi papok, diakónusok stb.)

A megszentelt élet intézeteinek és az apostoli élet társaságainak tagjai (a karizmák sokféleségét tükrözve), valamint az apostoli és karitatív munkával foglalkozó intézmények vezetői.

Erdeklődő ökumenikus és vallásközi delegátusok (és mások, akik nem feltétlenül katolikusok, de hasznos szempontokkal bírhatnak az Egyház számára).

A találkozóhoz szükséges speciális készségekkel rendelkező személyek, beleértve a moderátorokat és a teológiai (ekkleziológiai) szakértőket.

Az egyházmegyei előszinódusi találkozó napirendje és formája

E találkozó rendje az egyházmegyében eddig megtett szinódusi út megünneplése, az egyházmegye területén folytatott konzultációs folyamat során kapott visszajelzések átgondolása, valamint az egyházmegyei szintézis kidolgozása, amely az egyházmegyében Isten népe meghallgatásának és megkülönböztetésének gyümölcsét tükrözi. Ez az egyházmegyei összefoglaló lesz az egyházmegye hozzájárulása a püspöki konferencia részére.

Ennek az összejuvetelnek a formáját a püspökkel és az egyházmegyei kapcsolattartó személy(ek)kel/csapattal való egyeztetés során alakítanak ki, azért, hogy a fent említett célokat az egyházmegyei kontextusban a leghatékonyabban lehessen megvalósítani. (További javaslatok és források a szinódusi honlapon találhatóak.) Nagyon ajánlott, hogy az egyházmegyei szakasz liturgikus ünnepléssel záruljon, amelyben Istennek hálát adunk a megtapasztaltakért és a Szentlélek vezetését kérjük az előttünk álló útra. Az egyes egyházmegyék maguk dönthetik el, hogy miként alkítják a találkozó más elemeit. Az egyházmegyei kapcsolattartó(k) feladata az egyházmegye területén a konzultációs folyamat során kapott visszajelzések összegyűjtése. A visszajelzéseket az egyházmegyei szakaszt lezáró összejuvetelen ismertetni lehet a résztvevőkkel.

Online vagy hibrid szinódusi ülések (e-szinódusi ülések) lebonyolításának lehetősége.

Szükséges vagy hasznos lehet online vagy hibrid találkozók szervezése, akár a helyi konzultációk kapcsán, akár a folyamatot az egyházmegyében egyházmegyei ünnepséget illetően. Az online ülések vagy a személyes és online ülések kombinációja hatékony lehetőségnek bizonyulhat, különösen a COVID-19 világjárvány közepette. Különös gondot kell fordítani arra, hogy ezek az online vagy vegyes találkozók az imádság, a közösség és az egymásra és a Szentlélekre való figyelmes odafigyelés szellemében történjenek. A csoportvezetőknek vagy a moderátoroknak biztosítaniuk kell azt, hogy minden résztvevő részt vehessen és hallathassa a hangját, beleértve azokat is, akik kevésbé jártasak a technológiában, vagy kevésbé ismerik azt.

A fiatalok szerepe az online vagy hibrid találkozókon (e-szinódusi találkozók)

Arra bátorítjuk az egyházmegyét, hogy vonják be a fiatalokat ezen e-szinódusi találkozók megtervezésébe és lebonyolításába, így kreatív lehetőségeket biztosítva arra, hogy a különböző korosztályok különböző igényeit szem előtt tartva minden résztvevő számára azt hozzáférhetővé és felhasználóbaráttá tegyék.

Az olyan eszközök, mint a közösségi média, a virtuális platformok és az interaktív technológia nagyszerűen felhasználhatók a lehető legtöbb ember elérésében és a válaszok összegyűjtésében, amelyeket át lehet adni az egyházmegyei kapcsolattartó(k)nak/teamnek. A fiatalok kulcsszerepet játszhatnak abban, hogy kreatívan és hatékonyan vegyenek részt ezekben az erőfeszítésekben.

D függelék

Az egyházmegyei szintézis előkészítése

Az egyházmegyei szintézis az egyházmegye népe által elvégzett megkülönböztetés fő eredményeit tartalmazza. Ajánlott, hogy ezt egy legfeljebb 10 oldalas írásos dokumentumban rögzítsék. Egyéb anyagok, mint például képek, videók, történetek, művészi kifejezések és személyes tanúságtételek csatolmányként benyújthatók, amennyiben segítik a résztvevők tapasztalatának és hozzájárulásának kihangsúlyozását.

Az egyházmegyei összefoglalónak tükröznie kell a kifejtett nézetek és vélemények sokféleségét, és különös figyelmet kell szentelni a résztvevők megélt tapasztalatára, mind a pozitív, mind a negatív tapasztalatokra. A szintézisnek hűségesen kell visszaadnia az emberek hangját, és mindazt, ami a megkülönböztetésből és a párbeszédéből fakad, nem pedig általánosító vagy doktrinálisan helyes kijelentések sorozatának kell lennie. Az egymással ellentétes álláspontokat nem kell kihagyni, hanem azokat is tudomásul kell venni és ki lehet mondani. Egyes véleményeket nem szabad pusztán csak azért kizárni, mert a résztvevők egy kis kisebbsége fejezte ki őket. Sőt, néha az a nézőpont, amit „kisebbségi jelentésnek” nevezhetünk, prófétai tanúságtétel lehet arról, hogy Isten mit akar közölni az Egyházzal.

A szintézis tartalma az alábbi kérdések szerint csoportosítható (ezek javaslatnak számítanak). A cél az, hogy az egyházmegye lakossága körében a szinodusi tapasztalat és megkülönböztetés sokféle gyümölcsét, felismerését, örömét és kihívását megfelelőképpen közvetítsük:

A konzultáció **folymatát** tekintve, melyek voltak az egyházmegyében megtett főbb lépések? Melyek voltak a főbb felvetett kérdések? Mit tettek annak érdekében, hogy minél több résztvevőt bevonjanak és a perifériákat elérjék? Az egyházmegyében az emberek nagyjából mekkora része vett részt valamilyen módon? Voltak-e olyan csoportok, akiknek a részvétele különösen figyelemre méltó volt? Voltak-e olyan konkrét csoportok, akik valamilyen okból nem vettek részt?

A konzultáció egészének **tapasztalatában** mi volt a legfontosabb? Melyek voltak a csúcspontok és a mélypontok, a vigaszok és a csalódások? Mely beállítottságok, attitűdök vagy érzések voltak figyelemre méltóak? Milyen feszültségek vagy nézeteltérések merültek fel a meghallgatás során? Milyen témák vagy kérdések adtak okot különböző nézőpontok kialakulására? Összességében milyen gyümölcsöket hozott a Szentlélek e tapasztalat által?

A helyi találkozók **visszajelzései** közül mi volt különösen is jelentős, meglepő vagy váratlan? Milyen új perspektívák vagy új horizontok nyíltak meg? Mely konkrét történetek vagy élmények voltak különösen meghatóak, és miért? Melyek azok a szempontok, amelyeket kevésbé említettek, de érdekesek és figyelemre méltóak?

Összességében, mire indította a Szentlélek a közösséget a helyi egyházban a **jelen szinodalitással** kapcsolatosan, beleértve a jelenlegi fényeket és árnyékokat is? Mit mondtak a résztvevők azokról a területekről, ahol az egyháznak gyógyulásra és megtérésre van szüksége, a lelki élet, a kultúra, a hozzáállás, a struktúrák, a lelkipásztori gyakorlat, a kapcsolatok és a missziós tevékenység terén?

Milyen módon hívja a Szentlélek a helyi egyházat a szinodalitásban való növekedésre? Milyen álmokat, vágyakat és törekvéseket fogalmaztak meg a résztvevők az Egyházzal kapcsolatban? Visszajelzéseik alapján milyen lépéseket kíván tenni az egyházmegye azért, hogy szinodálisabbá váljon? Melyek a következő lépések egyházmegyénk előtt a szinodalitás útján, az Egyházzal való közösségben?

Milyen kulturális kép(ek) fejezi(k) ki a szinodalitásról szerzett tapasztalatainkat?

Javasoljuk, hogy a szintézist inkább egy kis létszámú csoport készítse el, mintsem egy nagy létszámú gyűlés. Ez a team az megyéspüspökkel és az egyházmegyei kapcsolattartó(k)kal együttműködve végzi majd feladatát. Minden kezdeményezést az imádság szellemében kell olvasniuk. A team üléseinek szinódusi és lelki megkülönböztető jellegűnek kell lenniük, a Szentlélek irányítása alatt meghallgatva Isten népének élő hangját az egyházmegyében.

Minden egyházmegye dönthet úgy, hogy a szintézist az egyházmegyei szinódust megelőző találkozó előtt vagy után készíti el, feltéve, hogy annak a találkozóznak a gyümölcsei is beépülnek az egyházmegyei szintézisbe. Amennyire lehetséges, mindenkivel éreztetni kell, hogy a szintézisben a saját hangja is képviselve van. Az átláthatóság érdekében a szerkesztőcsoport tagjait, valamint a visszajelzések szintézisének folyamatát mindenkivel meg lehet ismertetni. Erősen ajánlott, hogy a szintézis elkészülte után azt nyilvánosságra hozzák, mint az egyházmegyének a szinodalitás útján tett lépéseinek próbakövét. Amennyire csak lehetséges, lehetőséget kell adni Isten népének, hogy áttekintse és reagáljon az egyházmegyei szintézis tartalmára, mielőtt azt hivatalosan is elküldik a püspöki konferenciának.